

עליו וגלחו וכתוב ההם (ויקרא כ"ה) ימים תהיה גאלתו : ואם נטמא אינו טבא קרבן שומאה. ואפילו לכהלה מותר לטמא דמשמון היה מטמא למתים והכי נמי דהגא רישא גבי נזיר עולם ואם נטמא הנה סופא נמי גבי נזיר שממון ואם נטמא : [בתם נזירות שלשים יום . דכתיב (במדבר ו') קדוש יהיה . יח"ה בגימטריא שלשים מלאך סמכו לומר שאין נזירות פחות מל' יום : הריני נזיר אחת גדולה . בין שאמר הריני נזיר נזירות אחת גדולה . בין שאמר הריני נזיר אחת קטנה . ובין שאמר הריני נזיר אחת מלאך ועד סוף העולם . והנה נזירות שלשים יום . ומלאך ועד סוף העולם דקאמר הכי משמע ארוכה עלי זאת הנזירות כאלו היא מלאך ועד סוף העולם : ה"ג הריני נזיר ויום אחד הריני נזיר ושעה אחת הריני נזיר

ומ"ש הר"ב דמי"ב חדש ליי"ב חדש וילין ימים מומים . גמ' ועיין מ"ש במשנה ה' פ"ה דכתובות : מיקל בחדש . ולא לגמרי . מאבשלוס שלא גלה לגמרי שהרי נתלה בשערו . תוס' . כלומר שהרי מעשה תלייתו סמוך למעשה גלוהו היה ועיין מ"ש במשנה ה' : ומביא ג' בהמות . בטעם שמיקל . הלכה למשה מסיני ואסמכתא מאבשלוס [מדחמך] אלסם נדרי חטאה עולה ושלמים כנזיר נזיר . קרבן שומאה שתי תורים ואכ"ס . תוספות : אינו מיקל והם נטמא וכו' . לא חטא לאבשלוסי' הלא החילוקים שבין נזיר עולם לנזיר שממון . אבל בין אבירים שניהם "וכ"כ הרמב"ם בחבורו שדיו של שממון שהי' אסור בין ופסוק הוא שהחשה נטמא שלא השתה יין ותלה טעמא כי נזיר אלהים יהיה הנער משמע ודאי שהוא יהיה אסור ביין . אבל מה שנאמר לאשה (סופסיס יג) אל תאכלי כל טמא פירושו טמא לאכול והדע שהרי נגיעה לא נאסר לה ועוד שהנזיר לא הוזהר אלא על שומאה מת : ואם נטמא כו' . כתב הר"ב דמשמון היה מטמא למתים והכי נמי ריהל דממיק בגמ' משום ללא מוכח מקראי שהיה מטמא למתים דהא דכתיב (שם פ"ו) בלתי החמור הכיטי אלף איש דלמא (א"ע) חטים שזרק בהם והא דכתיב (שם) וידן צב בהם אלף איש ויקח חליותם דלמא גוססים [שווייהו] ופירשו החוס' כלומר קרוצ לגוססין לנזיר אסור ליגע לגוסס : [בתם נזירות ל' יום . כתב הר"ב דכתיב קדוש יהיה כו' ומלאך סמכו לומר וכו' . וז"ל הרמב"ם וזה ענין מקובל ואמנם סמוך לזה על דרך סימן : מכאן ועד סוף העולם . כתב הר"ב דהכי משמע מרובה עלי וכו' . גמ' . ולא אמרנו דליהוי נזיר לעולם כמו במשנה דלקמן . וכתבו התוספות משום דהם נזיר לעולם כיון שיש להוסיף על דבורו מוסף נזירות שלם . גמ' . ותוס' : הריני נזיר אחת ומחלה : ה"ג קירב נזיר אלא מחלה שלא אלא נזירות ששה לומר לומר הריני נזיר אחת ומחלה על מה מחלה : תוס' . ולריבא דלא תימא שחייב נזיר יוסר אלא נזירות ששה ואין נזירות לשעור ולריבין להוסיף על דבורו מוסף נזירות שלם . אבל אחת ומחלה נזירות לדוקא שיכול להיות נזיר אסור לא לימני תרתי אלא מ"ה יום . גמ' ותוס' . ומרישא דהריני נזיר [ויזום] א' נמי לא שמעית משום דשאיני הכא דנחית לדוקא ופרט מספר ימים דה"א דדוקא נקט וליהוי נזיר מ"ה יום כאלו היה פורט מ"ה יום ובדלקמן בסמוך אבל כשאמר רק ויום א' משמע ספי דר"ל עוד נזירות א' כיון דלא נחית למספר כי האחד אינו מספר : הריני נזיר ל' יום ושעה אחת : כתב הר"ב והרי הוא כאלו אמר ל' וא' יום . דודאי חייב עליה ל"א יום דיום א' מלטרף שפיר כהדי שלשים יום למוהו נזיר כל ל"א יום . וה"ה אם אמר הריני נזיר שלשים יום אחד דלא הוי נזיר אלא ל"א יום . כיון שהפסיק בתיבת שלשים דארישא קאי . אלא דנקט אחד מן

אחת ומחצה הרי זה נזיר שתיים . וה"פ אמר הריני נזיר ויום אחד כיון שאמר הריני נזיר קבל עליו נזירות אחת וכי אמר פו ויום אחד הכי יש כאן נזירות אחת : דאין נזירות פחות משלשים יום . וכן נמי כי אמר הריני נזיר ושעה אחת והריני נזיר אחת ומחלה . יש כאן שתי נזירות שא"ל להיות נזיר שעה אחת או מחלה נזירות שלא יהיה נזיר ל' יום ומש"ה ה"ג נזיר שתיים ומגלה לסוף ל' ונהג נזירות אחת : הריני נזיר ל' יום ושעה אחת הרי זה נזיר ל' ואחד יום שאין נזירות לשעור . שנאמר (שם) ימי נזרו והכי הוא כאלו אמר ל' ואחד יום ולא אמרין דשעה אחת דאמר היא נזירות בפני עצמה הואיל ויש לזרפה עם מנין שלשים שהזכיר תחלה : ד' הריני נזיר כשעור ראשי וכעפר

הוא ר"ל כן ה"ל להזכיר מנין סוף העולם דיודע הוא שפיר דהעולם יש בו חמש מאות [שנה] מהלך והל"ל חמש מאות טריחא עלי כלל . ועיין בפ"י הר"ב משנה ה' : [ג' הריני נזיר "אחת וכו' נזיר] ויום א' וכו' ה"ו נזיר שתיים דכדברו אלא היום ואלל השעה . תוס' : הריני נזיר ושעה אחת וכו' . לריבי דלא תימא דדי לנו מאותה שעה [לשעותה] יום ומלטרפין כהדי ל' יום ויהיה ל"א יום קמ"ל כיון שיש להוסיף על דבורו מוסף נזירות שלם . גמ' . ותוס' : הריני נזיר אחת ומחלה : ה"ג קירב נזיר אלא מחלה שלא אלא נזירות ששה לומר לומר הריני נזיר אחת ומחלה על מה מחלה : תוס' . ולריבא דלא תימא שחייב נזיר יוסר אלא נזירות ששה ואין נזירות לשעור ולריבין להוסיף על דבורו מוסף נזירות שלם . אבל אחת ומחלה נזירות לדוקא שיכול להיות נזיר אסור לא לימני תרתי אלא מ"ה יום . גמ' ותוס' . ומרישא דהריני נזיר [ויזום] א' נמי לא שמעית משום דשאיני הכא דנחית לדוקא ופרט מספר ימים דה"א דדוקא נקט וליהוי נזיר מ"ה יום כאלו היה פורט מ"ה יום ובדלקמן בסמוך אבל כשאמר רק ויום א' משמע ספי דר"ל עוד נזירות א' כיון דלא נחית למספר כי האחד אינו מספר : הריני נזיר ל' יום ושעה אחת : כתב הר"ב והרי הוא כאלו אמר ל' וא' יום . דודאי חייב עליה ל"א יום דיום א' מלטרף שפיר כהדי שלשים יום למוהו נזיר כל ל"א יום . וה"ה אם אמר הריני נזיר שלשים יום אחד דלא הוי נזיר אלא ל"א יום . כיון שהפסיק בתיבת שלשים דארישא קאי . אלא דנקט אחד מן

ג' סתם נזירות . כל פ"א פ"ב פ"ג פ"ד פ"ה פ"ו פ"ז פ"ח פ"ט פ"י פ"יא פ"יב פ"יג פ"יד פ"טו פ"טז פ"יז פ"יח פ"יט פ"כ פ"כא פ"כב פ"כג פ"כד פ"כה פ"כז פ"כח פ"כט פ"ל פ"לא פ"לב פ"לג פ"לד פ"לה פ"לז פ"לח פ"לט פ"לך פ"לם פ"לס פ"לסא פ"לסב פ"לסג פ"לסד פ"לסה פ"לסז פ"לסח פ"לסט פ"לסא פ"לסב פ"לסג פ"לסד פ"לסה פ"לסז פ"לסח פ"לסט פ"לסא פ"לסב פ"לסג פ"לסד פ"לסה פ"לסז פ"לסח פ"לסט

שנויי נוסחאות מוקף בחדש טו אינו מיקל . כתיב וסיקל . ואינו מוקל (שם) . מן חזק שמעון עד סוף המשנה ליתא כתי"מ . [ויזום וכו' שעה כד"ג וכתיב וכתי"מ (טו) כסמוך] ונמשכ"ר יום . שעה . הריני נזיר אחת ומחצה . כתיב ליתא . הרי"ו נזיר (שתיים הריני נזיר) שלשים . כתיב ליתא בטעות . נזירות לשעור . כתיב ובמשכ"ר נזירות שעות ועי' בסמוך : כד"ג ג' ד' ר' י' . ג' כתי"מ נזירות . ג' כתי"מ נזירות כסופה מעונה ומסוכסת הריני נזיר יום אחד הריני נזיר שעה אחת הריני נזיר שלשים יום ושעה אחת נזיר שעה אחת שלשים ואחד יום שאין נזירות שעות : ד' כשעור כו' וכעפר כו' וכתבו נמשכ"ר בשער כו' (כללו כתי"מ) (ז) .

תוספת חדשים כשמונת הדיקו ואגב הדיקו כתבו דלביעורו הוי נזיר חטא מון כאלו הוא נזיר נגד הדיקו והרמב"ם כתב סתם דרך קדושה גם הדיקו פסוק אמר נזר אלסיו וכו' (ממאוס"ה ז"ל) .

תוספת רעק"א [אחת ה] מיום דה' אינו כו' וכ"כ הרמב"ם בהיכרות : וכ"כ רש"י פ"ב דטושת דף ס' ע"ב ד"ה גירסין דבתי אמת :

(א) פ"י חיים . הלשון מנומס ועי' גמ' וכתוב' . שוב גאלתי שכן הפיר ע"ז הרמב"ם בהנחותיו ועי' עוד בפ"י הרמב"ם . (ב) ז"ל מהם שלשים איש ויקח את הליצתם (י"ד , י"ט) . (ג) הריני נזיר ויום אחד כו' הריני נזיר ושעה אחת וכו' כ"ל ובדפוס פלאג מתחיל הדבור הריני נזיר ויום אחד כו' הר"ב נזיר ששים . ובדפוס קראקא בוסף התו"ט הדברים הריני נזיר ושעה אחת כו' ובלא בדפוס שלא במקומם ושלא במלואם כלפינו .

תפארת ישראל יבין

העולם [ואילה"ק א"כ לקמן מ"ז נמי נימא דמדלא הזכיר זמן הנזיר לדרך זה אינו נזיר רק ל"י כי הכא , י"ל התם מוכח מלמא דלימי הדרך ההכוון ומדמיירי בהחזיק בדרך כו' ל"ח] : (כא) דכאמר הריני נזיר ככר קבל נזירות אחת , וכי אמר כו' ויום א' הו"ל נזירות ב' , דאין נזירות פחות מל' יום . ומגלה בין ב' הנזירות : (ל) וז"ל דב' נזירות קבל , מדיש לנרף השעות עם מניין הל' יום : (לא) שמרובים מימי חי אדם : מדחלה

חדש : (כא) אבל אינו מנלה לגמרי : (בב) כיון שמקיל מביא חטאה עולה שלמים , ככל מיר כיון מלאת : (בג) ב' תורים או ב' בני יונה א' לעולה וא' לחטאת , וכבש לאשם : (כד) ואפילו לכהילה מותר להטמא אבל ביי' אבירים שתיין : (כה) הלממ"ס : (כו) או שאמר : (כז) או הפילו אמר הריני נזיר מלאך וכו' : (כח) והא דקאמר גדולה וקטנה וסוף העולם , כוונתו דטריחא ליה או דלא טריחא ליה , או שטריחא ליה כאלו קבלה עד סוף

ה' ה"ג מלא הבית... וס' י"ח... עש' כ"ח... עש' כ"ט... עש' ל'

שנויי נוסחאות (היום)... ובגולה... אף זה מנלה... לל' יום... יהא נסמך... פ"ג מ"ג... נמשכ"ר... מ"ל"א... (או) מלא הקופה... ליהא (וכס קופה) נזרת... דדי' נדרת וכן נסמך... (היא) מלאה... ליהא :

תוספת רעק"א [אותו] תי"ח ד"ה ובגולה כו' בדברים הלוקים בו' זהו תירוץ דרבה אבל רבא משני דשאני תוס' דהא קהני הריני נזיר אחת ואירשו תוס' דס"ל דמה דקתני מכאן ועד סוף עולם קמי' באומר אחת ואיני אמוראי לא משמע לחו דקאי מכאן ועד סוף עולם אהת' (ומתני' דלך' מכאן ועד מקום פלוני דלא ביירי באחת לא קשה לשינויא דרבא דהתם דמיירי בההויק בדרך שסתמא מפני אונס הדרך קיבל עליו נזירות להנצל סכמת הדרך לטך מהלך ימים עד מקום פלוני ומסתמא אין דעתו להיות נזיר כ"א בחיותו בדרך. תוס' ד"ה ו' ה' י"ו. וא"כ הירע"ב דכתב במתני' ג' ובין שאמר ה"ג אחת מכאן ועד סוף עולם משמע דמיירי דוקא באמר אחת והוה כשינויא דרבא, ואלו מה דכתב הירע"ב כאן הואיל ותלה נזירותו בדברים הלוקים משמע דקם לתירוצו דרבה זצ"ע :

הדין וממאי דכתיב חלק דהיינו דקאמר הריני נזיר ועשה אחת. תוספות: ד' הרי זה נזיר עולם. לפי ששעריה ראשו מרובים משני חיוו. ר"כ: ומגלה אחת לכלים יום. כתב הר"ב הואיל ותלה נזירותו בדברים הלוקים גמ' דף ז' ופירש"י אכל מכאן ועד סוף עולם דלעיל א"כ עד מקום פלוני דלקמן א"כ דכמה פרכאות איכא סדנא דארעא חד הוה. וכתב הרמב"ם סוף פ"ג מה' נזירות וזכר הגלגל ותגלגלת אינו שותה בין ולא מטמא למתים והאם שטה או נטמא אפילו ביום התגלגלת הרי זה לוקא. ע"כ. וכתב הר"מ פ"ג מה' שיהי' אין שום דבר שמבדיל בין נזירות לנזירות לשיהיה מותר בין או להטמא למתים. ע"כ: רבי אומר וכו'. כתב הר"ב ואין הל' ברבי וכן כתב הרמב"ם. ועיין מ"ש במשנה דלקמן: ד' מלא הבית או

ובעפר הארץ וכו'. וכחול הים. הרי זה נזיר עולם. ומגלה אחת לשלשים יום. רבי אומר אין זה מגלה אחת לשלשים יום. ואיזהו שמגלה אחת לשלשים יום. האומר הרי עלי נזירות כשער ראשיני. ובעפר הארץ. וכחול הים: ד' הריני נזיר מלא הבית. או מלא הקופה. בודקין אותו. אם אמר אחת גדולה נזרתיה. נזיר שלשים יום. ואם אמר סתם נזרתיה. רואין את הקופה. כאילו היא מלאה הרדל. ונזיר כל ימיו: ו הריני נזיר מכאן עד מקום פלוני. אומדין

ובעפר הארץ וכו' ה"ז נזיר עולם. ולא נזיר עולם ממש דאילו נזיר עולם מגלה אחד לשנים עשר חודש זה מגלה א' לל' יום הואיל ותלה נזירותו בדברים הלוקים היו נזירותו נדר במניין נזירותו כמנין שער ראשו ועפר הארץ משא"כ בניזיר עולם בלא חלק נזירות שלו חלה נעשה הכל נזירות אחת: רבי אומר אין זה מגלה לשלשים יום. דכיון דקאמר הריני נזיר הכל נזירות אחת היא ואינו עולם ואיזהו מגלה לכלים יום האומר הרי עלי נזירות כשער ראשי דלא מוכיח נזירות מופסקות קבל עליו כמנין שער ראשו ואין הלכה כר': ד' אם אמר אחת גדולה נדרתי. נזירות אחת קבלתי ונדרתי לי גדולה כמלא הבית נזיר ל' יום. והאם אומר סהם נדרתי ולא היה בלבי חלה כמו שיזוט חכמים לשוני הרי זה נזיר כל

קופה רקנית או קופה ריקנית. ואם אמר אחת גדולה כו'. אבל מסתמא לא משום שאינו כמשמע הלשון. כמו נזיר מכאן ועד סוף העולם: ואם אמר סתם מרתי. פירש הר"ב כמו שיזוט חכמים וכו' וזה כפי' השני שכתב הרמ"ם במשנה ד' פרק ז' דנדרים. ודלא כמ"ש הר"ב שם: רואין את הקופה כאלו היא מלאה הרדל וכו'. ובגמ' ואימא לחיייה כאלו היא מלאה קישואין דלעילין וליהו ליה תקנתא כמספר הקישואין שמחוקת הקופה או הבית [מי לא תגן במשנה י"ב פ"ד דטהרות דספק נזירות מותר] וכתבו החוס' דה"ה דה"מ למומר וליחוי כמאן דמלי בלק ולא נחביון זה אלא לנזירות אחת. ומסקינן התם כלומר בהיה דטהרות דמיירי שאמר ע"מ שיהא כדרי זה מאה כור והלך ומלאו סגננד או שגננד כדפי' הר"ב שם. לא נחיה ליה לנזירות כלל ומספיקא לא אמרינן ליה ליהו נזיר כי הוה ליה ליהו חולין לעזרה לבי משלים נזירותיה דלכתחילה אינו מגלה אלא א"כ הקריב ג' קרבנותיו. ובהתעורר אי אפשר לו להתנות שיהא נזיר כ"כ הר"ן פרק ז' דנדרים דף י"ח. [והיינו נמי טעמא דנדרים הגן במשנה ד' פ"ב. כתם נדרים להחמיר משום דאין חומרם כדפיקוהו וזוילוי בניזיר כפיקו חומר שאינו יכול להביא חולין לעזרה ולא יהא מותר מדין נזירות] הכא נחיה ליה לנזירות שאפי' מלאה קישואין א"כ בלק. נזירות היילא עליה. ובין נחיה לנזירות כמאן לסלקה דלמא כמלא הרדל קיבל עליו. והדר פריך דלכתי ליהו ליה תקנתא דמכיון שהשלים נזירות קישואין אי נמי דבלק. ומייתי ליה קרבן הוי כמסולק ועומד לכלא נחיה לנזירות דמית. ומשני דהאי תנא סבירא ליה ברבי דמתיתין דלעיל שאין מגלה אחת לל' יום עד שיאמר הרי עלי נזירות כו' וכלומר ושמא כהרדל קבל עליה ונדון עד יום מותו נזירות חד וחרון. וכן פי' רש"י וחס' ואע"ג דלר' נמי מגלה כל י"ב חדש קדין נזיר עולם וא"כ ליהו ליה תקנתא דכוף י"ב חדש הא ליהא דהא נזיר עולם מגלה לכוף י"ב חדש אינה אלא הקלת הכבדה השער בעלמא ולא גילוח ממש כמו שכתבתי לעיל בשם התוספות. וכיון שאין מגלה ממש. א"כ ליה ליה תקנתא. כך נראה לי: ונזיר כל ימיו. פי' הר"ב ומגלה כל י"ב חדש. וכך כתב הרמב"ם והדין עמהם כמו שכתבתי דמתני' סברה בזה כר' דאי לתנא קמא דרבי אינו נזיר כי אם שלשים יום בלבד ובהר' תלחין יומין הוי ספק נזירות דנותר. ולפי שמ"ש לנדרתינו ב"כ חדש שמינין מינה דרבי מוקים לה ולפיקך לא הולרבו לפרש לית הלכתא כמתני'. אבל קשה דאף ע"ג דשמעינן לית הלכתא כמתני' מ"מ איכא למטעי ולחומר דנזיר עולם ומגלה כל שלשים יום זה אינו אלא כמו שכתבתי שאין זה נזיר יותר משלשים יום. והוי ליה לפרש. ולא עוד אלא שראיתי להרמב"ם בפרק ג' מהלכות נזירות שפסק דלעיל דלא כרבי. ובהכא פסק דמגלה כל שנים עשר חדש. הא הוי כמוזי שטרף אבי תרי. ונ"ע שהראש"ד והכ"מ לא העירו בזה כלל. ועיין מ"ש בסוף פרקין: ו הריני נזיר מכאן ועד מקום פלוני. פירש הר"ב

ימיו. ומגלה כל י"ב חדש: ו הריני נזיר מכאן עד מקום פלוני. והחוקק דרך כדי ללכת לאחור מקום אכל אם לא החוקק ללכת לאחור מקום נעשה כאומר מכאן ועד סוף העולם והוי נזיר ל' יום בין שהיה המקום קרוב בין שהיה רחוק ואפי' מהלך כמה שנים

יבין תפארת ישראל יבין

ל' מדלה נזירותו בדברים הלוקים, ה"ל כאומר הריני נזיר נזירות כמניין שער ראשי, דמגלה בין כל א'. אבל נזיר עולם מגלה א' ל"ב חודש. מינה זה זה האורים ביום שנתחנן ביון וטומאה, ולוקין עליהן. ונ"פ דאם לא גלה פ"א בשניגל צדוף ל"י שח"כ רחין להביא ב' קרבנות כל ב' נזירות בלקמן [פ"ג ס' ל"ו], דהא דקאמר הנה ומגלה אחת לל', אין ר"ל שרשאי לגלה, אלא שחיבי לגלה, דומיא דרבי הוה דקאמר נזירות, דכתיב וזדחי חייב לגלה, דהרי נזירות מחולקים קיבל עליה: (ג) הנזירות אחת קבל ע"ע: (ד) ברמב"ם הגירסא מלא הבית: (ה) שגדולה עלי כבית או קופה מלאה: (ו) כפי שיפרשו חכמים דבורי: (ז) ואע"ג דספק נזירות להקל [כפי' דעהר"ה] לא נפט גס כרע"ס גמי' מלא הבית וכן הוא מוכתה מלאה נפט הה"ה שכתב הקופה.

שנים שלא נחטין אלא לנזירות אחת גדולה: ז מונה נזירות כמנין ימות (*). השנה. ש"ס"ה נזירות כמנין ימות החמה: אמר רבי יהודה מעשה היה בין שהשלים מת. ר' יהודה שמעיה לרבי דאפליג אהנה קמא והמר שהאומר הריני נזיר כמנין ימות החמה הוי נזיר עולם. והבית מעשה להוכיח שאינו נזיר עולם דמעשה היה וכוון שהשלים מת ובנזיר עולם לא שייך השלמה אלא ודאי מונה נזירות וכן הלכה: (החמה) א. אמר רבי יהודה מעשה היה. כיון שהשלים מת: (א) קמא כו'. והכי איתא בהדיא זרייתא בגמרא דפליג והסתא רבי יהודה כ"ל כת"ק להכא. ואלא מיהו איכא זין מהני להכא לת"ק דרבי דמהני ד' דאילו הכא אמר כמנין ולפיכך כבר ר' יהודה והנה דמהני לנזירות חלוקות קיבל עליו. אבל הוכח שלא מנה דלא אמר כמנין סברי נמי כר' דנזירות חדא אריכא קיבל עליו עד שיאמר הרי עלי נזירות וכו'. והכי מפרש בגמרא לרבי יהודה בחדא ס"ל כרבי ובחדא פליג עליה דרבי וכדכתיבנה. ומהאי טעמא מהני ה' ר' יהודה היא והסתא איכא תרי סתמא דך דהכא והך דמהני ה' ותרומייכו דלא כת"ק דר' דמהני ד'. והרמב"ם והר"ב פסקו שם אין הלכה כרבי משמע אלא כתנא קמא וח"כ אפילו בלא מנין אומרים נזירות חלוקות קיבל עליו והכא פסקו להלכה כרבי יהודה ומבואר לדנדיה דוקא איכא שהזכיר מנין. והוא תרתי דסתקן אהדדי. ולריך עינן וגם צוה לא העירו הרב"ד והכסף משנה: (* כ"ה כ"ב ד"ר וע"י ש"ז).

והחזיק בדרך כו'. גמרא דף ז'. ופירש"י להחיל והחזיק בדרך ואמר מכאן עד מקום פלוני. מוכחה מלתא דלדעתה דליהוי נזיר כל זמן שהיא בדרך קאמר. ועוד דכיון דהחזיק בדרך. ליכא למימר דאריכא ליה מלתא כמכאן ועד מקום פלוני. דהא חזיקן דלא אריכא ליה דרך. דהחזיק בדרך כבר ע"כ. והתוספות כתבו דמסתמא מפני חונכי הדרך קיבל עליו נזירות להגלל מסכתה הדרך לכן [או מדין] מהלך הימים עד מקום פלוני: ז אומר ר' יהודה מעשה היה כו'. כתב הר"ב ר' יהודה שמעיה ליה לרבי דאפליג ליה אהנה קמא כו'. והכי איתא בהדיא זרייתא בגמרא דפליג והסתא רבי יהודה כ"ל כת"ק להכא. ואלא מיהו איכא זין מהני להכא לת"ק דרבי דמהני ד' דאילו הכא אמר כמנין ולפיכך כבר ר' יהודה והנה דמהני לנזירות חלוקות קיבל עליו. אבל הוכח שלא מנה דלא אמר כמנין סברי נמי כר' דנזירות חדא אריכא קיבל עליו עד שיאמר הרי עלי נזירות וכו'. והכי מפרש בגמרא לרבי יהודה בחדא ס"ל כרבי ובחדא פליג עליה דרבי וכדכתיבנה. ומהאי טעמא מהני ה' ר' יהודה היא והסתא איכא תרי סתמא דך דהכא והך דמהני ה' ותרומייכו דלא כת"ק דר' דמהני ד'. והרמב"ם והר"ב פסקו שם אין הלכה כרבי משמע אלא כתנא קמא וח"כ אפילו בלא מנין אומרים נזירות חלוקות קיבל עליו והכא פסקו להלכה כרבי יהודה ומבואר לדנדיה דוקא איכא שהזכיר מנין. והוא תרתי דסתקן אהדדי. ולריך עינן וגם צוה לא העירו הרב"ד והכסף משנה: (* כ"ה כ"ב ד"ר וע"י ש"ז).

הז"ר צעתי בזה מ"ה ח' ע"ה
בי"ג ש"ס ה"ל:
שנויי נוסחאות
ז יבום (ספא). ד"ג
יתא. (א"א) סחוח.
ד"ג וכו"ן וכו"ן וכו"ן י"ל
יתא: ז החמה. כ"ג
וכמכ"ל השנה וכן כסמך
ו"ס ג"ס ב"י"ל ק"ן ו"ס
ג"י תום' וכו"ן כמכ"ל
וע"י כ"ג. וע"י ככ"ל
וכי"ן ש"ל. ה"ה. כ"ג
שה"ה. כ"ן. כ"ק
וכמכ"ל וכו"ן:

תוספת רעק"א

[אית ז] תוי"ט ד"ה
אמר. דנזירות חדא
אריכא כו'. ולע"ז אף
לת"ק דרבי מ"מ י"ל
דהכא בעי שיאמר כמנין
דבל"א כיון דאית ליה
קיצותא וה"מ לומר
ש"ה נזירות ומדלא אמר
הכי מפרשים דברו
דקיבל רק נזירות א"ל
יום וכוונתי מרובה עלי
כאילו קבלתי כמנין
ימות החמה כההיא
דמתני' דלעיל ס"ג בסמך
ועד סוף עולם כ"ה
התוי"ט אלא ע"כ דהכא
דאמר כמנין שאני דא"א
לפרש דבריו בעינין אהר.
אח"כ מצאתי כעוה"י
ש"כ כמ"ל וכן מצאתי
כעוה"י בשי"ה מקובצת
למנהג ר' א' שהביא
והיינו קיבל עליה ע"ס. והיינו
קיצותא ללחלץ בין אית ליה
קיצותא ללית ביה קיצותא
א"כ מבואר דבאית ליה קיצותא
מפרשים נזירות חדא אריכא
א"כ מבואר דבאית ליה קיצותא
מפרשים נזירות א"ל יוסוף
בין כך ובין כך הכא נבי ימות
החמה גס לת"ק דר' בעינן דוקא
כמנין דבל"א ח' לת"ס הוי נזיר ל' יום
ולחרא"ש הוי נזיר שנה א':

תפארת ישראל

כדרך ללכת למקום פלוני בשעה שקיבל עליו הנזירות, ולא מסתבר דמפני סכנה הדרך קבל הנזירות. אבל בלא החזיק בדרך, הו"ל נזיר ל' יום כיון שהמקום רחוק או קרוב (כ"י כ"ח): (ש"ס) נזירות: (ס) מיינות ראיה צוה לת"ק, דלא תפריקן כל ימי שהחמה בעולם קאמר, והו"ל נזיר עולם. להכי קאמר כיון שהשלים, ובנזיר עולם לא שייך השלמה: (א) קמא כו'. והכי איתא בהדיא זרייתא בגמרא דפליג והסתא רבי יהודה כ"ל כת"ק להכא. ואלא מיהו איכא זין מהני להכא לת"ק דרבי דמהני ד' דאילו הכא אמר כמנין ולפיכך כבר ר' יהודה והנה דמהני לנזירות חלוקות קיבל עליו עד שיאמר הרי עלי נזירות וכו'. והכי מפרש בגמרא לרבי יהודה בחדא ס"ל כרבי ובחדא פליג עליה דרבי וכדכתיבנה. ומהאי טעמא מהני ה' ר' יהודה היא והסתא איכא תרי סתמא דך דהכא והך דמהני ה' ותרומייכו דלא כת"ק דר' דמהני ד'. והרמב"ם והר"ב פסקו שם אין הלכה כרבי משמע אלא כתנא קמא וח"כ אפילו בלא מנין אומרים נזירות חלוקות קיבל עליו והכא פסקו להלכה כרבי יהודה ומבואר לדנדיה דוקא איכא שהזכיר מנין. והוא תרתי דסתקן אהדדי. ולריך עינן וגם צוה לא העירו הרב"ד והכסף משנה: (* כ"ה כ"ב ד"ר וע"י ש"ז).

יבין

חודש [כמ"ז], וכנגלת סוף י"ב עתה הראשון, י"א מספיקו. י"ל דהאי גלות אינו רק לסקל השער, ולא גלות גמור [כ"י כ"ג] אלא כיון שביום גלותו בסוף י"ב חודש מביא ג' בהמות [לעלוי ס' כ"ב] איכא קשה סוף יכול אה"כ בסוף י"ב חודש שית לגלה ולהביא טוב ג' בהמות שמה כבר פסק נזירותו ומביא חולין לשורה. אפי"כ שנויות עולם קיבל פ"ע דוח"ק]: (לח) ודוקא בהחזיק בשם תרא"ש ר' רות"ק דר' דגם בלא מנין אמרינן נזירות הרבה קיבל עליה היינו בלית ביה קיצותא אבל באית ביה קיצותא אמרו' דנזירות אחד ארזן קיבל עליה ע"ס. והיינו דאילו בשמית רש"י לעיל דפירש דפירכת הש"ס וליהוי כל אוונא ואוונא קאי אברייתא דמכאן ועד מקום פלוני ועלה משנינן להלחץ בין אית ליה קיצותא ללית ביה קיצותא א"כ מבואר דבאית ליה קיצותא מפרשים נזירות חדא אריכא. ובמילא דז"ה לשימת חוס' דלעיל וכפי מה שהעתיק התי"ט לעיל למה דס"ל דפרכת הש"ס ה"ל קאי אמתני' דסמך ועד טקף העולם א"כ מבואר דבאית ליה קיצותא מפרשים נזירות א"ל יוסוף בין כך ובין כך הכא נבי ימות החמה גס לת"ק דר' בעינן דוקא כמנין דבל"א ח' לת"ס הוי נזיר ל' יום ולחרא"ש הוי נזיר שנה א':

תפארת ישראל יבין

בדרך ללכת למקום פלוני בשעה שקיבל עליו הנזירות, ולא מסתבר דמפני סכנה הדרך קבל הנזירות. אבל בלא החזיק בדרך, הו"ל נזיר ל' יום כיון שהמקום רחוק או קרוב (כ"י כ"ח): (ש"ס) נזירות: (ס) מיינות ראיה צוה לת"ק, דלא תפריקן כל ימי שהחמה בעולם קאמר, והו"ל נזיר עולם. להכי קאמר כיון שהשלים, ובנזיר עולם לא שייך השלמה: (א) קמא כו'. והכי איתא בהדיא זרייתא בגמרא דפליג והסתא רבי יהודה כ"ל כת"ק להכא. ואלא מיהו איכא זין מהני להכא לת"ק דרבי דמהני ד' דאילו הכא אמר כמנין ולפיכך כבר ר' יהודה והנה דמהני לנזירות חלוקות קיבל עליו עד שיאמר הרי עלי נזירות וכו'. והכי מפרש בגמרא לרבי יהודה בחדא ס"ל כרבי ובחדא פליג עליה דרבי וכדכתיבנה. ומהאי טעמא מהני ה' ר' יהודה היא והסתא איכא תרי סתמא דך דהכא והך דמהני ה' ותרומייכו דלא כת"ק דר' דמהני ד'. והרמב"ם והר"ב פסקו שם אין הלכה כרבי משמע אלא כתנא קמא וח"כ אפילו בלא מנין אומרים נזירות חלוקות קיבל עליו והכא פסקו להלכה כרבי יהודה ומבואר לדנדיה דוקא איכא שהזכיר מנין. והוא תרתי דסתקן אהדדי. ולריך עינן וגם צוה לא העירו הרב"ד והכסף משנה: (* כ"ה כ"ב ד"ר וע"י ש"ז).

חודש [כמ"ז], וכנגלת סוף י"ב עתה הראשון, י"א מספיקו. י"ל דהאי גלות אינו רק לסקל השער, ולא גלות גמור [כ"י כ"ג] אלא כיון שביום גלותו בסוף י"ב חודש מביא ג' בהמות [לעלוי ס' כ"ב] איכא קשה סוף יכול אה"כ בסוף י"ב חודש שית לגלה ולהביא טוב ג' בהמות שמה כבר פסק נזירותו ומביא חולין לשורה. אפי"כ שנויות עולם קיבל פ"ע דוח"ק]: (לח) ודוקא בהחזיק בשם תרא"ש ר' רות"ק דר' דגם בלא מנין אמרינן נזירות הרבה קיבל עליה היינו בלית ביה קיצותא אבל באית ביה קיצותא אמרו' דנזירות אחד ארזן קיבל עליה ע"ס. והיינו דאילו בשמית רש"י לעיל דפירש דפירכת הש"ס וליהוי כל אוונא ואוונא קאי אברייתא דמכאן ועד מקום פלוני ועלה משנינן להלחץ בין אית ליה קיצותא ללית ביה קיצותא א"כ מבואר דבאית ליה קיצותא מפרשים נזירות חדא אריכא. ובמילא דז"ה לשימת חוס' דלעיל וכפי מה שהעתיק התי"ט לעיל למה דס"ל דפרכת הש"ס ה"ל קאי אמתני' דסמך ועד טקף העולם א"כ מבואר דבאית ליה קיצותא מפרשים נזירות א"ל יוסוף בין כך ובין כך הכא נבי ימות החמה גס לת"ק דר' בעינן דוקא כמנין דבל"א ח' לת"ס הוי נזיר ל' יום ולחרא"ש הוי נזיר שנה א':

פרק ב א הריני נזיר מן הגרוגרות ומן הדבילה ב"ש
אומרים נזיר: לסבירא להו לכ"ש אין חכם מוטיא דבריו לבטלה וכי אמר הריני נזיר לדעתה דליהוי נזיר קאמר. וכי דר אמר מן הגרוגרות ומן הדבילה מיהדר הוא דבצי דר ציה. ואפילו בחוך כדי דבור לא מגי דר ציה לסבירא להו הקדש בטעות שמה הקדש ולא שייך ציה שאלה ולא חזרה. והוא הדין בנזיר דכתיב ציה (נמדבר ו') קדוש יהיה הלך הוי נזיר. וב"ה סברי הוחיל ולא נדר כדרך הנזירים לא הוי נזיר שאין נזירות מן הגרוגרות ומן הדבילה: אמר רבי יהודה אף כשאמרו ב"ש לא אמרו חלל

פרק ב א הריני נזיר מן הגרוגרות. ומן הדבילה. בית שמאי. אומרים נזיר. ובית הלל אומרים אינו נזיר. אמר רבי יהודה אף כשאמרו בית שמאי. כלשון קנים כדרך הנזירים. ע"כ ועיין בסמך: אמר רבי יהודה אף כשאמרו ב"ש וכו'. כתב הר"ב צ"ש סברי דהי נדור מן הגרוגרות. וב"ה סברי דלא הוי נדור וכו'. ע"כ דל"ק נמי צ"ה ס"ל דלא הוי נדור כדכתיבנה לעיל. וא"כ ר' יהודה לא איתא לאשמועינן אלא טעמא דב"ש. לא קשיא שמאינו כיוולא צוה וכו' שכתבנו ברפ"ג דפיהה. אבל הרמב"ם כתב בפירושו ולת"ק לב"ה נדור הוי ואסור בגרוגרות ודבילה ורבי יהודה אומר

פ"ב א הריני נזיר. כ"ה ח' ע"ה
ח' ע"ה מכות פ"ה ט"ז
ק"ב ע"ה: ובה"א כ"ה. מ"י
פ"ה פסח מ"ה ת"ו:

(* כהני"ט ז' פ"ה נזיר מיכא ליהוי מן ס', וכן היה לפנינו בחו"ס אשר נגמרה ויציאה דפ"ב. ונדי קראקא תקן סהיי"ט, מיכא ליהוי נדור' וזכה למתקן אה המלה נזיר ונדי"ח סכירות. אולם בחו"ס שלפנינו נתקן נדור מיכא ליהוי מן כו'. ונדי קראקא תקן סהיי"ט, מיכא ליהוי נדור' וזכה למתקן

חודש [כמ"ז], וכנגלת סוף י"ב עתה הראשון, י"א מספיקו. י"ל דהאי גלות אינו רק לסקל השער, ולא גלות גמור [כ"י כ"ג] אלא כיון שביום גלותו בסוף י"ב חודש מביא ג' בהמות [לעלוי ס' כ"ב] איכא קשה סוף יכול אה"כ בסוף י"ב חודש שית לגלה ולהביא טוב ג' בהמות שמה כבר פסק נזירותו ומביא חולין לשורה. אפי"כ שנויות עולם קיבל פ"ע דוח"ק]: (לח) ודוקא בהחזיק בשם תרא"ש ר' רות"ק דר' דגם בלא מנין אמרינן נזירות הרבה קיבל עליה היינו בלית ביה קיצותא אבל באית ביה קיצותא אמרו' דנזירות אחד ארזן קיבל עליה ע"ס. והיינו דאילו בשמית רש"י לעיל דפירש דפירכת הש"ס וליהוי כל אוונא ואוונא קאי אברייתא דמכאן ועד מקום פלוני ועלה משנינן להלחץ בין אית ליה קיצותא ללית ביה קיצותא א"כ מבואר דבאית ליה קיצותא מפרשים נזירות חדא אריכא. ובמילא דז"ה לשימת חוס' דלעיל וכפי מה שהעתיק התי"ט לעיל למה דס"ל דפרכת הש"ס ה"ל קאי אמתני' דסמך ועד טקף העולם א"כ מבואר דבאית ליה קיצותא מפרשים נזירות א"ל יוסוף בין כך ובין כך הכא נבי ימות החמה גס לת"ק דר' בעינן דוקא כמנין דבל"א ח' לת"ס הוי נזיר ל' יום ולחרא"ש הוי נזיר שנה א':

תפארת ישראל יבין

הו"ל נזיר ממש, וכי דר דבור וקאמר מן הגרוגרות, נזיר מנזירות כאלו בטעות נזר, וס"ל נר בטעות הוי נזיר: (ד) ס"ל ח' (א) תלמי יבשים: (ב) תלמי דרוסי יחד בעינול: (ג) דס"ל אין חכם מוטיא דבריו לבטלה, ע"כ דוקאמר הריני נזיר,

חודש [כמ"ז], וכנגלת סוף י"ב עתה הראשון, י"א מספיקו. י"ל דהאי גלות אינו רק לסקל השער, ולא גלות גמור [כ"י כ"ג] אלא כיון שביום גלותו בסוף י"ב חודש מביא ג' בהמות [לעלוי ס' כ"ב] איכא קשה סוף יכול אה"כ בסוף י"ב חודש שית לגלה ולהביא טוב ג' בהמות שמה כבר פסק נזירותו ומביא חולין לשורה. אפי"כ שנויות עולם קיבל פ"ע דוח"ק]: (לח) ודוקא בהחזיק בשם תרא"ש ר' רות"ק דר' דגם בלא מנין אמרינן נזירות הרבה קיבל עליה היינו בלית ביה קיצותא אבל באית ביה קיצותא אמרו' דנזירות אחד ארזן קיבל עליה ע"ס. והיינו דאילו בשמית רש"י לעיל דפירש דפירכת הש"ס וליהוי כל אוונא ואוונא קאי אברייתא דמכאן ועד מקום פלוני ועלה משנינן להלחץ בין אית ליה קיצותא ללית ביה קיצותא א"כ מבואר דבאית ליה קיצותא מפרשים נזירות חדא אריכא. ובמילא דז"ה לשימת חוס' דלעיל וכפי מה שהעתיק התי"ט לעיל למה דס"ל דפרכת הש"ס ה"ל קאי אמתני' דסמך ועד טקף העולם א"כ מבואר דבאית ליה קיצותא מפרשים נזירות א"ל יוסוף בין כך ובין כך הכא נבי ימות החמה גס לת"ק דר' בעינן דוקא כמנין דבל"א ח' לת"ס הוי נזיר ל' יום ולחרא"ש הוי נזיר שנה א':

ב אמר. ה' ע"ה יזעמני עס
פ"ה ס"ה

שנויי נוסחאות

פ"ב א לא אמרו. כד"ץ
נזיר לא אמרו.
הרי (הו). במשנה"י הרי
הוא; כד"ץ ליהל וכן
ליהל כדנעו עובדיה;
ב אמר הדלת הזה
הריני נזיר אם נפתח.
כד"ץ. גמיר. ג. כד"ץ
...אמחה. ; כד"ץ. הו
...נזירה אם אמחה;
כפי' הלא"ש גרים אמרה
הדלת הו הריני נזירה
אם נפתח (משום דלת
לא נקטה היא ע"ש ובע"כ.
וע' כד"ץ ומ' שעינוני
עליו. (ע"ץ) קרבן. כד"ץ
וכ"ץ ובמשנה"י ליהל:

ראשון לציון

ב תי"ש ד"ה הוה לע"ס
כו' ככר אמר הכהן כו'
עין י' סדר למשנה:

תוספת רעק"א

פ"ב [אות ה] תי"ס
סדר האמר אמרה
פחה. ויאמר עשו בלבו
רש"י. עין בע"ז דף י"ז
תוס' ד"ה ער שאנו כו':
[אות ט] בהרע"ב ד"ה
בש"א כו'. דאזלי
לפעמייהו דליבא לסימור
דמיירי באומר נזיר מיין
דא"כ היאך אמר ר"י
אף בשאמרו ב"ש וכו'
אלא ע"כ דמיירי באומר
מסנה ואשמעינן ב"ב
אפלתא באומר מסנה
אם הווי נזיר (ע"י תוספת)
וצריכי כל הני גרונרות
ובשרה ודלת כפ"ש
התי"ס: [אות י] שם
בהרע"ב ד"ה וכו'
אומרים. לדבריהם
רבי"ש. דליבא לסימור
דבאמת פעמייהו דב"ה
רק לרעעיהו אזלי
דמבשרה לא הווי נזיר
דא"כ הא דנקט מתני'
דרכא בענין תנאי אם
עמדה טעמא דב"ש אתי
לאשמעינן אלא ע"כ דגם
לענין התנאי נחלקו ואף
דלכ"ה בלא"ה לא הווי
נזיר מ"מ נ"מ לכ"ה
באומר התנאי הוה
בניירות מיין. תוס'.
ולא זכיתי לחבון הא
בימיהו וה ליבא פלוגתא
דאם לא תעמידה ועמדה
מאליה לפ"ס דקיימין
עתה בקושיה תוס' גם
לכ"ה נתקין התנאי
שלא העמידה ואם אומר
הריני נזיר מיין הוה
נזיר וא"כ האי הירושא
הווי הירושא להלכתא
דמרב"ש טעמא לכ"ה
בפירוש נזיר מיין ולא
שייך בזה טעמא דב"ש
אתי לאשמעינן וצ"ע.
נראה ע"י הצעת
דבריהם מקודם (ד"ה)
שייך.

לחף לב"ש אינו נזיר אלא עד שיאמר ג"כ הרי הן עלי קרבן שזכר
הנזירות והקרבן שהוא בתנאי נזיר. ע"כ. וגם בחיבורו פ"א
מהלכות נדרים פסק דאסור בהו' ואע"פ שהראב"ד השינו ככר הל"ץ
בעדו הכ"מ וחילו זכר לדבריו שצ"י המסנה היא מציא רחיה
לפירושו בדברי הרמב"ם שכן הוא:
אלא באומר הרי הן עלי קרבן. פי'
הר"ב דהווי נזיר מן הגרונרות
וכפירש"י. וכחצו התוספות ואל"ה והא'
אינו נזיר קאמר. ואיך יהיה נזיר.
וי"ל דנזיר לשון הפרשה כחילו אמר
הריני פרוש מן הגרונרות. ע"כ.
ולפי' הרמב"ם כי נזיר אלהים דמשמון.
כמ"ש בשמו במסנה ב' פרק קמא.

וכחצו עוד התוספות ואל"ה הא בנדרים [בפ"ק משנה ד'] מוכח [לרבי
יהודה] אמר קרבן לא הווי נזיר בקרבן עד שיאמר קרבן
כד"ף וי"ל דה"מ כשלא אמר עלי אלא ככר זה קרבן. אבל
כי אמר ככר זה עלי קרבן אל"ל כ"ף ע"כ. דלע"ג דר"י
אליבא דכ"ס אמר למלמיה דהכא מ"מ לא משמע דהא פליגי
נמי והיה יכול לומר הרי עלי קרבן אלא ודאי דכלאו
הכי ס"ל לר"י דכלא כ"ף סגי והיינו משום דאומר הרי עלי:
ב אמר אמרה פרה זו הריני נזירה אם נפתח אני וכו'. פי'
הר"ב אמר פרה זו סבורה שלא תעמוד ואומרת בלבה וכו' ואל"
הרמב"ם. אמרה זאת הפרה נזירה אני ע"ד העברה כמו שאומרים
בני אדם בזמנינו זה בשביל הרבה מן הגולמים [לשון גולמי כלי
מתכות פי"ב דלנים משנה ו'] כשקשה עליו המלאכה בהם נשבע
זה הדבר שהוא לא יתפעל כמו כן בלא ספק היה ג"כ בזמנם
אלו הדברים משתמשין הרבה בין בני אדם ע"כ. ובלשון הכתוב
נמלא מחשבה אף בדבר שאין בו רוח חיים שנאמר (יונה א')

אלא באומר הרי עלי קרבן. ללא נחלקו ביה שמאי ובי"ס
לפינן נזירות דלא הווי נזיר. לא נחלקו אלא באומר בלבי היה
שהיו הגרונרות עלי קרבן. ב"ש סברי דהווי נזיר מן הגרונרות.
וכ"ס סברי דלא הווי נזיר: ב אמר אמרה פרה זו הריני
נזירה אם עומדת אני. מי שהיתה
פרתו רבולה וחיה רולה לעמוד ואמר
פרה זו סבורה שלא תעמוד ואומרת
בלבה הריני נזירה אם נפתח אני.
ואני אומר הריני נזיר ממנה אם לא
תעמוד. וכן דלת נעולה שאינה יכולה
לשפתח ואמר סבורה דלת זו שלא
אפתחה ואומרת הריני נזירה אם
נפתחת אני ואני אומר הריני נזיר ממנה

אם לא תפתח. ואח"כ עמדה פרה זו מאליה או שהעמידה אחרים
ולא העמידה הוא. וכן הדלת נפתחה מאליה או בא אמר ופתחה
ולא פתחה הוא: בש"א הרי זה נזיר. דאזלי לטעמייהו דאמרי
בגודר מן הגרונרות ומן הדבילה שהוא נזיר אע"פ שאין נזירות מן
הגרונרות ומן הדבילה הכי נמי אף ע"פ שאין נזירות מן הבהמה
ומן הדלת הרי זה נזיר ואע"פ שעמדה הבהמה ונפתחה הדלת
לא היתה דעתו אלא שיעמידנה או יפתחה הוא בעלמו: וב"ה
אומרים. לדבריהם דכ"ס. לדין אפינו אם לא עמדה כלל
לא הווי נזיר מפני שגדר שלא כדרך הגודרים שאין נזירות מן
הבהמה ומן הדלת אלא לדידכו דאמריהו שאין אדם מוטיא דבריו
לבעלה ובי אמר הריני נזיר אדעתא דליהווי נזיר קאמר אודו לן
מיהת היכא דעמדה מאליה או אחרים העמידה ללא הווי נזיר שהרי
הוא לא אמר אלא אם לא תעמוד והרי עמדה: א"ר יהודה וכו'.
לא

והאיה חשבה להשבר לפי שהאדם הרואה האניה חושב עליה
להשבר ותולה הפסוק המחשבה באניה ה"נ תולה המחשבה בפרה ובלת.
תוספות. ונמלא מחשבה בלשון אמירה בכתוב כגון ודובר
אמת בלבו (ההלים ט"ו) ויאמר עשו בלבו (בראשית כ"ו) רש"י: אמר
הדלת הזה וכו'. ולריבא דלא תימא דוקא גרונרותא ובשר
מחלפי בענבים בהא אמרי ב"ש. אבל דלת מודו ולי אשמועינן דלת ה"א
בהא אמרי ב"ה וכו'. גמרא. [אפירש"י מחלפה בענבים
דגרונרות ודבילה פירי בפירי מילקף. בשרא וחמרא אורחיהו דאינשי
דאמרי בהדי הדדי ואמטו להכי איכא למימר כי אמר
מבשרא כמ"ד מיין דמי ע"כ ולשון תוס' פירי כו' ושמה דעתו היה לומר
ענבים ועלה צפיו גרונרות ובשרא וחמרא זו היא
עיקר הסעודה ומילקף בלשון בני אדם זה לזה עכ"ל]: הוה. אף על פי
שבכתוב נמלא הדלת תסוב על לירה [משלי כ"ו] ובבביתא
דשלמה ודיחזקאל ושתים דלתות לדלת האחת. ככר אמר החכם
הראב"ע כל אשר אין בו רוח חיים זכרוהו וקברוהו. גם נמלא
חומה גבוהה דלתים ובריה צבוק פרשת דברים צסימון) הרבים:
הרי פרה זו עלי קרבן. כלומר נזיר וכדלעיל וכן מן הדלת שייך
לדור בקרבן שהרי כל דברים שבעולם יכול לאסור עליו בהתפסת
קרבן כדתנן בפ"ק דנדרים. ולפי' הרמב"ם דלעיל ר"ל שיאמר

(א) כ"ס כד"ץ ד"פ וד"ק ובשר וכו' נכון ולא כמו שחקק כד"ה ורביהו במקום ובשר. והנה כד' ד"פ וד"ק ה"ל הלשון כן, גרונרות ובשר מחלף
בענבים וקאמרי ב"ש ט"ו. סו"ו דוקאמרי שאין לה מובן תיבולו לשער כי ל"ל, וחמרא קאמרי' אף המניה שטעה לקרוא ככ"י. הווי"ט, וקאמרי' החם, וחמרא'
השמיט את המלס, קאמרי' אולם אף שהוא אין כל דוחק בדבריו כי הולאם כפולה לענבים: פירי וחמרא. ועי' גמ' ובע"ש. (ב) אין זה נכון וגם הוא כולן
כד"ו וזני כמו עינים ועיני ש"נ.

י ב י תפארת ישראל י ב י

אדם מוטיא דבריו לבעלה: (ה) ס"ל דגם לב"ש אינו נזיר, רק פליגי
באומר שהסכוון במלת נזיר, שיהיה מופרש מהגרונרות בקונס,
לדב"ש אסור מגרונרות נזיר, ולב"ש מותר בהן, מוקאמר לשון
נזיר, ואין נזירות בגרונרות: (ו) שהיתה פרה רבולה. והוא נגש
להקיימה, ואמר, אמרה פרה זו [כמו ויאמר הן כלנו. ואפילו במה
שאין מי מדבר שייך לשון דיבור ומתחבש, כמו פלחו הרים רינה, תוס'
אמר לא כי הוא. השמים מספרים, ויום ליום יתו, והאניה חשבה להשבר,
וי"ל] ר"ל פרה זו כשרואה שאני רולה להקיימה חושבת שהריני
נזירה [במסוק הא] ר"ל שאני אהיה נזיר שנה במשנה אם עומדת
מעלמה, שלא תקיימה אני. ואני משיב אף [כמו האהה זה בני עשו
ויאמר אני]. ר"ל אני מרוצה בך להיות נזיר מבשרה אם לא לעמידה
רק היא תעמוד מאליה. ונגש להקיימה, ועמדה מאליה. וכן בדלת.
ונפתח מאליו: (ז) קמ"ל ג' מילי. חדא אע"ג דלא פירש דבריו שיהיה
נזיר, רק שאמר אני, הו"ל עכ"פ יד למיירות. ב', קמ"ל אע"ג

דנזיר רק מבשרה, אפ"ה ב"ש לטעמייהו (כס"י ג') דאפילו בכה"ג
הוה נזיר. ג', קמ"ל אע"ג דלא פירש בליה הנחלי יהיה נזיר, עכ"פ
מחשבתו ניכרם מתוך מעשיו, מדתינש להקיימה בכה, וודאי כוונתו
שמקבל נזירות אם לא יקיימה הוא, והרי עמדה מאליה [ואציג
דמחשבתו ניכרת מתוך מעשיו אינו רק מדברין [כחולין ד"ג א'] והאף רשאי
להביא קרבן לעורה. היכא דהוה כס גם דכור סוה דאורייתא (כרש"י עס).
ואפילו לתוס' עס, ולרמב"ם (פ"ג משפול מוקדשין) דאפילו עס דכור סוה
דרכן. י"ל דנזיר מודה, דכרי באומר אהא נוס (פ"א ס' ד'), דאפשר
שהתכוון אהא נאה כמותו, ואפ"ה נתפס בשערו סוה נזיר ומביא קרבן לעורה: [ח
ב"ה לטעמייהו [ס"י ד'] ולהכי מדכור מבשרה, אפילו עמדה
מאליה אינו נזיר. אלא אפילו לב"ש עס, ס"ל לב"ה הכא דאינו
נזיר, דאף דחשבתו ניכרת מתוך מעשיו, שמקבל נזירות בתנאי
עמידה, עכ"פ אמרינן שלא הקפיד רק על עמידה, ולא על
שקיימה הוא, והרי עמדה ולהכי אינו נזיר [כן י"ל פי משנה
תמורה

לא נחלקו ב"ש על ב"ה לענין מירות ללא היו נזיר. לא נחלקו אלא באומר בלבי היה שהיה בהמה זו קרבן בשעה שאמרתי שהיה נזיר ממנה אם לא תעמוד. דב"ש סברי האיל ולא העמידה הוא הויה קרבן וב"ה סברי האיל ועמדה

אינה קרבן:] מעשה באשה אחת וכו'. מחני' חכורי מחסרה והכי קתני אם היה שבור ואמר הריני נזיר ממש אינו נזיר שלא היה דעתו אלא לאסור אותו השם עליו בלבד. וכו' היכי דלא לייסדי ליה כוס אחרינא אמר הריני נזיר ומעשה נמי בלשון אחת שבורה וכו': ד"ה הרי זה נזיר. ואסור כולם. ובהא כ"ע מודו מפני שהתנה על מה שכתוב בחורה וכל המתנה על [מה] שכתוב בחורה תנאו בטל: אבל איני יודע שהנזיר אסור ביין הרי זה אסור. דין ותגלתה וטומאה האסורים בנזיר הנזיר מאחד מהן נזיר בטולן: ורבי שמעון מתיר. לסבר אינו נזיר עד שיזיר בטולן: או מפני שאני קובר מתים הרי זה מותר.

דהוי נדרי אונסים והוא אחד מארבעה נדרים שהתירו חכמים: ורבי שמעון אומר. דסבר ארבעה נדרים שהתירו חכמים לריכים שאלה לתסם ואין הלה כר"ש בהני תרי צבי דמהניתי: ד"ה הריני נזיר ועלי לגלה נזיר. קבל עליו נזירות ועוד קבל עליו להביא קרבנות על נזיר אחר וכו' חבירו גם הוא ואמר

הרמב"ם בפרק ה' מה"ג או לגלח: [ואסור בטולן וכו']. פירש הר"ב מפני שהתנה כו' עיין מ"ש במשנה י' פרק י"ג דמנחות: אבל איני יודע שהנזיר אסור ביין הרי זה אסור. פירש הר"ב דהנזיר מאחד מהן אסור בטולן ומשמע דאין לו הסרה. וכן פסק הרמב"ם בפרק ה' מהלכות נזירות. אבל הראב"ד כתב שחסם זה לפני חכם וה"ל כך דרך שאלה שהחכם מתיר לו שאין פסח לנדור גדול מזה ולא חמור אסור. אלא כשהוא סובר להתיר לעצמו מזה הדרך. ע"כ. וכתב הכ"מ שטעמו של הרמב"ם מזה דמתני' סתמא קתני דאסור. משמע אפי' זה לפני חכם. וטעם הדבר שהרי הגודר מן החרלטים אפילו יאמר אלו הייתי יודע שהייתי אסור בטולן לא הייתי עושה כלל זה אסור ע"כ כל זה אסור ע"כ אצל זה הדין דאפי' יאמר עי'. הרמב"ם הוא שכתבו סם. והראב"ד יאמר דערבא ערבא לריך דגם זה מניין לו. ועיין מ"ש בדר"ש לקמן: או מפני שאני קובר מתים. כלומר שאני לריך לטמאות בהם ולפי"ל בהם בשכר מחמת דוחקי. הוס'. ובגמ' פירש"י שאין קוברין באותו מקום אלא הוא: הרי זה מותר. פי' הר"ב דהוי נדרי אונסים. גמרא. והקשו בחוס' דמי לני דנדרי אונסים היינו שהאונס זה אח"כ. אבל בשעה הנדר לא ידע האונס כדתנן במ"ג פ"ג נדרים ומפר"ת דמתני' נמי איירי שהאונס זה אח"כ כגון שבשעה הנדר היה זריח וזקוק ויכול לחיות בלא יין. ולבסוף החליט. או תחלה היה עשיר ולא היה לריך להטפל למתים. ולבסוף העני. ח"כ משום דאין פיו ולבו שים. דפיו היה להיות נזיר מניין. אבל בלבו לא היה. ומה דאמר אבל כסבור אצל כשעשיתי הייתי בלבי כשעשיתי הנדר. ע"כ. וכ"כ רש"י בלשון אחר והביא רש"י דבכה"ג קרי ליה גמ' לכו אכסו. כלומר אצל זה אין בכלל נדרי אונסים אלא בכלל נדרי שגגות הוא שאין פיו ולבו שוין אלא דגמ' קרי ליה אונס הלכך על סם זה אמרו' נמי הכא שכן נדרי אונסין. ולעולם נדרי שגגות הן בל' המשנה והף הרמב"ם בפירושו כתב נדרי אונסין הן כלשון הגמ' אבל בחבורו כתב שאלו בכלל נדרי שגגות: רבי שמעון אומר. פי' הר"ב דכבר ד' נדרים וכו' לריכין שאלה וע"י שאלה מותרים אף לר"ש ולא אסר אלא עד שישאל ומכאן סייעתא לפי' הראב"ד דמפרש לאסור דבדברי ת"ק דרישא

ג"כ לשון זה שכיון שהזכיר נזיר וקרבן היו נזיר: אם עומדת היא ולשון הר"ב בלבי היה וכו' אם לא תעמוד וכדמפרשים דרישא. וכו' לפרש לה"ק היה בלבי לומר הרי פרה זו עלי קרבן כשארמתי שהפרה אמרה שהיה נזירה אם עומדת היא שאני אומר הריני נזיר ממנה וכו'. והרמב"ם כתב כמו

אם עומדת היא:] מוגז לו את הכוס. ואמר הריני נזיר ממנו. הרי זה נזירי. מעשה באשה אחת שהיתה שבורה. ומוגז לה את הכוס. ואמרה הריני נזירה ממנו. אמרו חכמים לא נתכונה. אלא לומר הרי הוא עלי קרבני: ד"ה הריני נזיר על מנת שאהא שותה יין. ומיטמא למתים:]. הרי זה נזיר ואסור בכלי:]. יודע אני שיש נזירות. אבל איני יודע שהנזיר אסור ביין. הרי זה אסור יד. ור' שמעון מתיר:]. יודע אני שהנזיר אסור ביין. אבל סבור הייתי שחכמים מתירים ל:]. מפני שאין אני יכול לחיות אלא ביין. או מפני שאני קובר את המתים:]. הרי זה מותרי:]. ורבי שמעון אומר:]. הריני נזיר

קתני לה אלא משום סיפא: מעשה באשה אחת וכו'. פירש הר"ב מחני' הסורי מחסרה. ואם היה שבור וכו' ופירש הרמב"ם אבל לא הגיע לשכרותו של לוג במשהגיע לשכרותו של לוג אינו צר חיובא: ד"ה על מנה שאהא שותה יין ומיטמא למתים. משום דכתבי (במדבר ו') נזר אלהיו על ראשו יטמא לכו לאינשי לידור בתגלתה. אבל הוא הדין כשעוה על מנת לגלח. וכן לשון

פירש הר"ב מפני שהתנה כו' עיין מ"ש במשנה י' פרק י"ג דמנחות: וכן פסק הרמב"ם בפרק ה' מהלכות נזירות. אבל הראב"ד כתב שחסם זה לפני חכם וה"ל כך דרך שאלה שהחכם מתיר לו שאין פסח לנדור גדול מזה ולא חמור אסור. אלא כשהוא סובר להתיר לעצמו מזה הדרך. ע"כ. וכתב הכ"מ שטעמו של הרמב"ם מזה דמתני' סתמא קתני דאסור. משמע אפי' זה לפני חכם. וטעם הדבר שהרי הגודר מן החרלטים אפילו יאמר אלו הייתי יודע שהייתי אסור בטולן לא הייתי עושה כלל זה אסור ע"כ כל זה אסור ע"כ אצל זה הדין דאפי' יאמר עי'. הרמב"ם הוא שכתבו סם. והראב"ד יאמר דערבא ערבא לריך דגם זה מניין לו. ועיין מ"ש בדר"ש לקמן: או מפני שאני קובר מתים. כלומר שאני לריך לטמאות בהם ולפי"ל בהם בשכר מחמת דוחקי. הוס'. ובגמ' פירש"י שאין קוברין באותו מקום אלא הוא: הרי זה מותר. פי' הר"ב דהוי נדרי אונסים. גמרא. והקשו בחוס' דמי לני דנדרי אונסים היינו שהאונס זה אח"כ כגון שבשעה הנדר היה זריח וזקוק ויכול לחיות בלא יין. ולבסוף החליט. או תחלה היה עשיר ולא היה לריך להטפל למתים. ולבסוף העני. ח"כ משום דאין פיו ולבו שים. דפיו היה להיות נזיר מניין. אבל בלבו לא היה. ומה דאמר אבל כסבור אצל כשעשיתי הייתי בלבי כשעשיתי הנדר. ע"כ. וכ"כ רש"י בלשון אחר והביא רש"י דבכה"ג קרי ליה גמ' לכו אכסו. כלומר אצל זה אין בכלל נדרי אונסים אלא בכלל נדרי שגגות הוא שאין פיו ולבו שוין אלא דגמ' קרי ליה אונס הלכך על סם זה אמרו' נמי הכא שכן נדרי אונסין. ולעולם נדרי שגגות הן בל' המשנה והף הרמב"ם בפירושו כתב נדרי אונסין הן כלשון הגמ' אבל בחבורו כתב שאלו בכלל נדרי שגגות: רבי שמעון אומר. פי' הר"ב דכבר ד' נדרים וכו' לריכין שאלה וע"י שאלה מותרים אף לר"ש ולא אסר אלא עד שישאל ומכאן סייעתא לפי' הראב"ד דמפרש לאסור דבדברי ת"ק דרישא

גמ' מוגז לו את הכוס. ואמר הריני נזיר ממנו. הרי זה נזירי. מעשה באשה אחת שהיתה שבורה. ומוגז לה את הכוס. ואמרה הריני נזירה ממנו. אמרו חכמים לא נתכונה. אלא לומר הרי הוא עלי קרבני: ד"ה הריני נזיר על מנת שאהא שותה יין. ומיטמא למתים:]. הרי זה נזיר ואסור בכלי:]. יודע אני שיש נזירות. אבל איני יודע שהנזיר אסור ביין. הרי זה אסור יד. ור' שמעון מתיר:]. יודע אני שהנזיר אסור ביין. אבל סבור הייתי שחכמים מתירים ל:]. מפני שאין אני יכול לחיות אלא ביין. או מפני שאני קובר את המתים:]. הרי זה מותרי:]. ורבי שמעון אומר:]. הריני נזיר

שנויי נוסחאות

ג (הרי זה נזיר). כתיב ויהא נזירי. שבורה. דב"ל ובתיק ובמשני' שבורה. (אחר הכוס). דב"ל יתא. ואמרה. כתיב אמרה. נתכוונה. דב"ל ובתיק ובמשני' .ו. אלא לומר. כתיב ובמשני' ד' ויטמא (הפי'). בלומר ויטמא (הפי'). ד' ויין. דב"ל ובמשני' ובמשני' ביין. שיש נזירות. כתיב נזירי. שאין אני יכול לחיות. כתיב שאני יכול. (אלא ביין). כתיב בלא יין; דב"ל יתא. את המתים. דב"ל למתים:

תוספת חדשים

ד בששנה הריני מיר כו' אבל איני יודע כו' אבל סבור הייתי כו' ע"ל כתב מוהרי"ק והוא שיש הל"ק דכתיב דוקא כה"ג בכל הכר שחשב כבוד יותר לו כל הנזירות אבל אם חשב שמה ימירו לו שהיית יין לבר או קצורת מתים ויחיה אסור בשאר כו' כתיב נדר מלאת מהן שאסור בטולן עד כאן:

תוספת רעקא' פי קתני דל"ש להגיה אלא דוקא היבא דסוכת כן סבך עיקר הפלוגתא וא"כ אם היה עיקר דק לעינין סבשרה לא הוה שייך להגיה לא (וזה מוכרח להגיה דא"כ לתני סתם אלא ע"כ מוכח מעיקר הפלוגתא. ועי' בתוספות באתרו דיבור לעיל וא"ה השתא):

יבין תפארת ישראל יבין

חמורה זאת, וכדון העגלה תפלומו, לעינים פמוות: [ש] ר"ל דוקא בשלומר שנה שאמרתי שהיה נזיר ממנה, נתכוונתי שהיה מופרש ממנה בקוגם. דב"ש כשלא העמידה הוא אסורה לו. אבל כ"ע כ"ל דאינו נזיר: (י) כטורד בא' מחויבי נזיר [פי' מי]: (יא) דהכא דטמורה קתה, אמרינן דהתכוונה רק שלא השתכר לגמרי ע"י כוס זה. מיהו כשהשתכר כבר בשכרות לט, או לאו בר חיובא הוא כלל: (יב) והוא הדין בע"מ שאגלה: (יג) דכל המתנה על הכתוב בחורה, תנאו בטל וכתב על מה שכתוב בחורה וכל המתנה על [מה] שכתוב בחורה תנאו בטל: אבל איני יודע שהנזיר אסור ביין הרי זה אסור. דין ותגלתה וטומאה האסורים בנזיר הנזיר מאחד מהן נזיר בטולן: ורבי שמעון מתיר. לסבר אינו נזיר עד שיזיר בטולן: או מפני שאני קובר מתים הרי זה מותר. דהוי נדרי אונסים והוא אחד מארבעה נדרים שהתירו חכמים: ורבי שמעון אומר. דסבר ארבעה נדרים שהתירו חכמים לריכים שאלה לתסם ואין הלה כר"ש בהני תרי צבי דמהניתי: ד"ה הריני נזיר ועלי לגלה נזיר. קבל עליו נזירות ועוד קבל עליו להביא קרבנות על נזיר אחר וכו' חבירו גם הוא ואמר הרמב"ם בפרק ה' מה"ג או לגלח: [ואסור בטולן וכו']. פירש הר"ב מפני שהתנה כו' עיין מ"ש במשנה י' פרק י"ג דמנחות: אבל איני יודע שהנזיר אסור ביין הרי זה אסור. פירש הר"ב דהנזיר מאחד מהן אסור בטולן ומשמע דאין לו הסרה. וכן פסק הרמב"ם בפרק ה' מהלכות נזירות. אבל הראב"ד כתב שחסם זה לפני חכם וה"ל כך דרך שאלה שהחכם מתיר לו שאין פסח לנדור גדול מזה ולא חמור אסור. אלא כשהוא סובר להתיר לעצמו מזה הדרך. ע"כ. וכתב הכ"מ שטעמו של הרמב"ם מזה דמתני' סתמא קתני דאסור. משמע אפי' זה לפני חכם. וטעם הדבר שהרי הגודר מן החרלטים אפילו יאמר אלו הייתי יודע שהייתי אסור בטולן לא הייתי עושה כלל זה אסור ע"כ כל זה אסור ע"כ אצל זה הדין דאפי' יאמר עי'. הרמב"ם הוא שכתבו סם. והראב"ד יאמר דערבא ערבא לריך דגם זה מניין לו. ועיין מ"ש בדר"ש לקמן: או מפני שאני קובר מתים. כלומר שאני לריך לטמאות בהם ולפי"ל בהם בשכר מחמת דוחקי. הוס'. ובגמ' פירש"י שאין קוברין באותו מקום אלא הוא: הרי זה מותר. פי' הר"ב דהוי נדרי אונסים. גמרא. והקשו בחוס' דמי לני דנדרי אונסים היינו שהאונס זה אח"כ כגון שבשעה הנדר היה זריח וזקוק ויכול לחיות בלא יין. ולבסוף החליט. או תחלה היה עשיר ולא היה לריך להטפל למתים. ולבסוף העני. ח"כ משום דאין פיו ולבו שים. דפיו היה להיות נזיר מניין. אבל בלבו לא היה. ומה דאמר אבל כסבור אצל כשעשיתי הייתי בלבי כשעשיתי הנדר. ע"כ. וכ"כ רש"י בלשון אחר והביא רש"י דבכה"ג קרי ליה גמ' לכו אכסו. כלומר אצל זה אין בכלל נדרי אונסים אלא בכלל נדרי שגגות הוא שאין פיו ולבו שוין אלא דגמ' קרי ליה אונס הלכך על סם זה אמרו' נמי הכא שכן נדרי אונסין. ולעולם נדרי שגגות הן בל' המשנה והף הרמב"ם בפירושו כתב נדרי אונסין הן כלשון הגמ' אבל בחבורו כתב שאלו בכלל נדרי שגגות: רבי שמעון אומר. פי' הר"ב דכבר ד' נדרים וכו' לריכין שאלה וע"י שאלה מותרים אף לר"ש ולא אסר אלא עד שישאל ומכאן סייעתא לפי' הראב"ד דמפרש לאסור דבדברי ת"ק דרישא

הריני נזיר פרק ב נזיר

ן הרי עלי לגלח...
 מ"ב והב"א זה מגלח...
 ט"ז ה"ג לכשיהיה לו...
 ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
 ה הפילה אשתו... י"ג ט"ז

שוניי נוסחאות

ה (ישמעל כ"י נזיר).
 ל"ו ליהא כ"י"מ בעת
 ס"ב. ה"ו. ג"ל. ה"ב.
 י"ז ו"ר"מ. כ"מט"ל
 ל"נזיר: ן וא"ר וא"י
 ע"ל. כ"ל"ק. ו"א"י וע"ל
 ו"ל"ו כ"ו. ן ר"ב ש"ר
 כ"י"ק כ"ש"א. ו"נ"ר"ל
 ב"ן. כ"י"ק ו"כ"מט"ל נ"ל
 (נ"ל) ל"ו. כ"ת. כ"י"ק
 ו"כ"מט"ל ר"ר ל"ת.
 ו"א"נ"ר"נ"ט. ו"כ"ן כ"י"ק
 ו"א"נ"ר"נ"ט. ו"כ"ן כ"י"ק
 כ"ש"א"ר"ה. כ"ש"א"ר"ה.
 כ"ש"א"ר"ה ל"ת. ל"ת
 כ"ש"א"ר"ה. כ"י"ק ו"כ"מט"ל
 ל"ת. ל"ת
 כ"ש"א"ר"ה. כ"י"ק ו"כ"מט"ל
 ל"ת. ל"ת
 כ"ש"א"ר"ה. כ"י"ק ו"כ"מט"ל
 ל"ת. ל"ת

חוספת רעק"א

ה [אות יא] במשנה
 ושמע וכו' ועלי
 לגלח נזיר. דאילו
 לא אמר רק ואני לחוד
 אמרי' דלגלתי דרבוה'ו
 קיבל עלי וקאי אריש
 דבריו של זה ששקבל
 עלי להיות נזיר ולא
 לגלח (נמרא): ן [אות
 יב] במשנה ואני עלי
 לגלח כ"י. ה"א ב"ו
 לחוד הכי הוא דהא לית
 כאן רק דבר א' אלא
 איני דקט' במתני'
 הקודם ועל נקט נמי
 ה"א. נמרא: ן [אות
 יג] הרע"ב ר"ח ו"נ"ר
 ולא נקבה כ"י. ובמ"ל
 מסתמך באומר לכשיהיה
 לי בן או בת וילדה
 וטומטום מאי ע"ש: ן
 [אות יד] ה"ט' ד"ה
 הריני ב"י תוס'. הכ"י
 כתיובה בדיני כתיובה
 ט"א א' כ' דמ"ח הוא
 דאמרי' הכי דבן דוקא
 קאמר ולא בת אבל
 בעלמא אמרי' דבת
 בכלל בן הוא וכהיא
 דמתני' ע"ד מ"ה דגיטין
 נישאת לאחר ויהי לה
 בנים. והיא דאמרי' נ
 פ' מי שמת גבי נכסי
 לבני דאין הבראת
 בכלל. היינו דבת
 במקום בן לא הוי בכלל
 בני ע"ש: ן [אות
 טז] במשנה הפילה
 אשתו כ"י. הכי פליגי
 נמי פ"ה מ"ה דמסכתין
 (במשניות הוא משנה י')

סינו נמי עד שישאל: ה ועלי לגלח נזיר כ"ו. כתב הר"ב להביא קרבנות. מטעם הרמב"ם שמיזב זהה סגמט החגלתה כממשל המזרות: מגלחים זה את זה. כתב הר"ב ואלע"פ שבשעה שגדר הראשון כ"י אכתי לא הוי השני [מיר] דהוי נזיר אגלמיה. גמרא: ואם לאו. שאין להם פקחות זה. אלא כל א' הביא קרבן לעצמו לריך לגלח לנזיר אחר להביא קרבנותיו תחתיו. תוס': ן [זה מגלח כ"ו]. כאשר הגהתי בפ"י הר"ב כן הוא לשון רש"י ז"ל: והב"מ אומרים זה מגלח חצי נזיר כ"י. פי' הר"ב נדר ופתחו עמו והויא כלאומר חצי קרבנות נזיר וכו' והכל מודים כיון שתלה החצי בקרבן וכשאומר קרבנות חצי נזיר עליו הכל מודים דכולה צעי אשווי כך היא שיטת התוס'. וכתבו דושמע הברו והמר ואני בכדי נקט דהא בראשון נמי פליגי עכ"ל. ולשון אחר שפירש"י לאו בכדי נקטיה דמפרש דר"מ ורבנן פליגי אי הנזיר מופטר בקרבנותיו של חצי וסבר ר"מ דמפטר מכוס שזה מגלח נזיר שלם כ"ו ומטעם שפי' הר"ב ולכן יולא הנזיר בקרבנות אלו ורבנן סברי דהואיל ושימס הם ויטלים להביא יחד קרבן נזיר שלם הלכך מציחין ביחד קרבן נזיר שלם ואין הנזיר יולא בקרבנותיו שהיאך יולא והרי אין אחד מהם נדר אלא בחצי וחי לא הוה אלא חד שאמר כן. היו מודים חכמים שמיזב אכל עכשיו שניסם הם ויטלים להביא ביחד קרבן נזיר שלם חצי נזיר יולא כ"ו ומחוייב להביא חובתו ומה שמיזחין אלו הוא לגדבה בעלמא: ן הריני נזיר לכשיהיה לי בן. פי' הודאה ובבת להקב"ה שחגיזי וטולד לי בן. תוס': הרי זה נזיר. בגמרא פריך פשיטא ומשני מכוס סופא דת טומטום. ואנדרווגיטום. [דכתיב נמי נזיר קא משמע לן דלא בשאראה כשיהיה לי ו' ובן הוא בטומטו משנה שבגמ' ויש טומטום דלא נרסיק כשיהיה. וכן בטומטו מנה דצירושלמי ולא ידענא אמתו שני כשיפא מליכא דבריח'ה ולשון הרמב"ם בספ"א מהלכות נזיר אמר הריני נזיר כשיהיה לי ו' אפילו טולד לו בת כ"ו. דמחו דתימא ולד דמחשב צעי חגישי קאמר דהיינו בן קמ"ל. דבת טומטום וכו' נמי מקרי ולד. גמ': ן הפילה אשתו אינו נזיר. כתב הר"ב ומתני' ר' יהודה הוא דהמר לא מחית חגישי כ"ו הינו ר' יהודה דס"פ לעיל כוונתו וע"ש: ר"ש אומר וכו'. ולא פליגי אלא דטולד לו בן דלעיל דשאמר שיהיה לי בן ודחי לא היה דעיה אלא לבן ודחי. לא לטומטום. ולא פליגי ר"ש אלא היכא דהפילה בן זכר דמסקא ליה

ועלי לגלח נזיר. ושמע חבירו ואמר ואני. ועלי לגלח נזיר. אם היו פקחים מגלחים זה את זה (א) ואם לאו מגלחים נזירים אחדים (ב) ו הרי עלי לגלח חצי נזיר. ושמע חבירו ואמר. ואני עלי לגלח חצי נזיר. זה מגלח נזיר שלם וזה מגלח חצי נזיר רבי מאיר (ג). וחכמים אומרים זה מגלח חצי נזיר. וזה מגלח חצי נזיר (ד): ן הריני נזיר לכשיהיה לי בן. וטולד לו בן. הרי זה נזיר (ה). וטולד לו בת. טומטום. ואנדרווגיטום. אינו נזיר (ו). אם אמה בשאראה כשיהיה לי ו' (ז). אינו אפילו נולד לו בת. טומטום. ואנדרווגיטום. הרי זה נזיר: ן הפילה אשתו (ח). אינו נזיר (ט). ר' שמעון אומר יאמר אם היה בן ספק נזירות להחמיר הלכך לריך לסוה נזיר מספק ומתנה ואומר אם בן קיימא הוא הריני נזיר חובה ואם לאו הריני נזיר גדבה ומגלח ומביא קרבנותיו לסוף שלשים יום. ובלא תנאי לא היה יכול להביא קרבן מספק. ואין הלכה

קרבן נזיר שלם שאין חצי נזירות והיה יולא הנזיר בקרבנותיו. ופיון שאין על שום אחד מהם נדר נזיר חצי נזיר יולא כ"ו ומחוייב להביא חובתו ומה שמיזחין אלו הוא לגדבה בעלמא: ן הריני נזיר לכשיהיה לי בן. פי' הודאה ובבת להקב"ה שחגיזי וטולד לי בן. תוס': הרי זה נזיר. בגמרא פריך פשיטא ומשני מכוס סופא דת טומטום. ואנדרווגיטום. [דכתיב נמי נזיר קא משמע לן דלא בשאראה כשיהיה לי ו' ובן הוא בטומטו משנה שבגמ' ויש טומטום דלא נרסיק כשיהיה. וכן בטומטו מנה דצירושלמי ולא ידענא אמתו שני כשיפא מליכא דבריח'ה ולשון הרמב"ם בספ"א מהלכות נזיר אמר הריני נזיר כשיהיה לי ו' אפילו טולד לו בת כ"ו. דמחו דתימא ולד דמחשב צעי חגישי קאמר דהיינו בן קמ"ל. דבת טומטום וכו' נמי מקרי ולד. גמ': ן הפילה אשתו אינו נזיר. כתב הר"ב ומתני' ר' יהודה הוא דהמר לא מחית חגישי כ"ו הינו ר' יהודה דס"פ לעיל כוונתו וע"ש: ר"ש אומר וכו'. ולא פליגי אלא דטולד לו בן דלעיל דשאמר שיהיה לי בן ודחי לא היה דעיה אלא לבן ודחי. לא לטומטום. ולא פליגי ר"ש אלא היכא דהפילה בן זכר דמסקא ליה

אשר אינו נזיר. בתשובת מיפס (ה"א ט"ו ר"י) כתב בספק אם קבל נזירות לחקל מקו"ח בקבל בוודאי וספק אי מהני אוליין לחקל כ"ש בספק אם יצ"פ דהתם שיין המעם דלא מחית אינש נפשיה. לספיא וחי' כוונתו לוודאי. משא"כ בספק אי קבל נראה דרמיה לשאר ספיא דצוריתא לחורבא. וצ"ל.

יבין תפארת ישראל יבין

ב להביא גם קרבנות לנזיר אחר: בא) וכל א' פטור מקרבנות של עצמו, דחבירו יביא עליו: כב) קא משמע לן דלא נימא דמנדרו שניהן ביחד, נכתונו חקא לגלח זה לזה: כג) דס"ל הפוס לשון ראשון. דהאמר הרי עלי לגלח, נזירות שלם קבל, וחי לא מלי הדר ביה לומר הרי נזיר. וכל דמטע חבירו לרבותא דר"מ נקטיה, דאפילו חבירו שמעע שיהיה כבר התחייב צחי קרבנותיו, אפי"ה לא אמרינן הודחי התוון בשאמר הריני מגלח אסוימא דמלתא דקמא, דהיינו רק חצי האחר של הקרבנות מיהו לעיל במשנה א' גם ר"מ מודה ככ"ה מדא"ה כלל נזירות צנרורת ה"ו"ל נזיר בטעות: כד) נדר ופתחו עמו הוא, והוא כלאומר חצי קרבנות נזיר עלי: כה) צ"ס אמרינן דחיידי דסיפא נקטיה. ובדברי רמב"ל דהפטר דקא משמע לן שיהיה נזיר מיד ולא ימתין עד שיהיה בן לי יוכי מחשש נפל: כו) חע"ג דלנבי יבום

אור גדול פ"ב ב במשנה הפילה אשתו אינו נזיר. בתשובת מיפס (ה"א ט"ו ר"י) כתב בספק אם קבל נזירות לחקל מקו"ח בקבל בוודאי וספק אי מהני אוליין לחקל כ"ש בספק אם יצ"פ דהתם שיין המעם דלא מחית אינש נפשיה. לספיא וחי' כוונתו לוודאי. משא"כ בספק אי קבל נראה דרמיה לשאר ספיא דצוריתא לחורבא. וצ"ל.

הלכה כר"ם: חזרה וילדה הרי זה נזיר. שהרי לא נהג מצוות מחמת הנפל. ועכשיו שילדה וול של קיימא חלה מצוות ולדברי ר"ם לריך לחזור ולהתקטף דמחא הראשון היה וול של קיימא: הריני נזיר ונזיר לכשיהיה לי בן. מי שקבל עליו מצוות סהס. ועוד קבל עליו מצוות אחרת כשיהיה לו בן: משלים את שלו. תחלה ומגלה ומציא קרבן ואח"כ מונה את של בן: הריני נזיר כשיהיה לי בן ונזיר. שקבל עליו תחלה מצוות בן והתחיל מונה את שלו ואח"כ מולד לו בן קודם שיכלמו שלמים יום: מניח את שלו ומונה את של בנו. דכיון שקבל עליו מצוות בן תחלה. מיד כשולד לו בן לריך להניח את שלו ולמונה של בן ואח"כ משלים את שלו: עד שבעים לא הפסיד כלום. שכשהוא מפסיק מצוותו ומונה מצוות בן ומגלה וחוזר ומשלים את שלו (*)(למשלים) מצוותו מן השבעים שמונה כבר עד המאה שגדל הס' לו יום נמלא בין הגלחת של מצוות בן לתגלחת של תשלום מצוותו לו יום ואינו מפסיד כלום.

קיימא. הרי אני נזיר חובה. ואם לאו הרי אני נזיר נדבה. חזרה וילדה. הרי זה נזיר. רבי שמעון אומר יאמר אם הראשון בן קיימא. הראשון חובה. וזו נדבה. ואם לאו. הראשון נדבה. וזו חובה: הריני נזיר. ונזיר כשיהיה לי בן. התחיל מונה את שלו. ואחר כך נולד לו בן. משלים את שלו. ואחר כך מונה את של בנו. הריני נזיר כשיהיה לי בן. ונזיר. התחיל מונה את שלו. ואחר כך נולד לו בן. מניח את שלו. ומנה את של בנו. ואחר כך משלים את שלו. ונזיר. יום. נולד לו בן. עד שבעים. לא הפסיד כלום. לאחר שבעים. סותר שבעים. שאין תגלחת פרות משלשים יום:

אבל אם מנה יותר משבעים יום קודם שהתחיל במצוות בן וזו להפסיק מצוותו כדי להתחיל מצוות בן כשיגלה על מצוות בן וזו להשלים מצוותו עד מאה יום סדר. נמלאו פחות משלשים יום בין הגלחת של מצוות בן לתגלחת של מצוותו ואי אפשר להיות בין הגלחת לתגלחת פחות מל' יום ונמלא מפסיד כל אותן הימים שמונה יותר מע':

(* כר"ב בכל הדפוסים, ומשלים יום קודם לתשלום יום ארבע כוונתו.)

למנות את של בן ומגלה ואח"כ מונה מאה שלו. וה"מ במצוות מרובה. אבל במצוות מועטת אינו כותב כלל כדעת לעיל מניח את שלו ומונה את של בן ואח"כ משלים את שלו. ואינו סותר. וטעמא מאי כדאמרינן שאין תגלחת צינתיים וכדאמר מצוות אריבא הוא. ע"כ:

ליה דמחא הוא בן קיימא והו' בן גמור. תוס': מניח את שלו ומונה את של בן ואח"כ משלים וכו' ואח"כ יגלה על שתיים ומציא ב' קרבנות אחד לו למצוות בן וא' למצוות עלמו אבל לא יגלה אחר שהשלים מצוותו ויכל לגלה בהשלמת מצוותו ואין גידול שער פחות מל' יום ונזיר דלוי נדר מצוות מרובה שהיה נשאר חומר מצוות דבנו ל' יום דלוי היה יכול לגלה למצוות בן להשלים מצוותו ולשוב ולגלה מ"מ במתני' דמיורי בסתם מצוות דלוי ל' יום הלכך אם יגלה למצוות בן לא יוכל לקיים מצוות גילוח למצוות דנפשיה לך לא יגלה עד שישלים שתי המצוות ויציא שתי קרבנות. תוס'. וכן דעת רש"י כמ"ס במסכת דלקמן. אבל להרמב"ם בחבורו פ"ד גרסה דלוי בן מצוות מרובה למצוות מועטת כלום ואחר השלמת בן מגלה וחוזר לשלו וריך שמונה שלשים חפילו אם אין לו עליו שלשים לפי שאין בין הגלחת לתגלחת פחות מל'. ונראה דלדבריו מהני דלקמן פירושא דמהני דהכה היא וכאלו הוא מנה כולד הריני וכו' ואין להכריע מה דעת הר"ב אם הוא כותב כמו הרמב"ם או כרש"י ותוס': י לאחר שבעים יום סותר. ולא גרסינן סותר שבעים כ"כ התוספות וכן הוא לדעת הר"ב שמפרש שמפסיד כל רוחן הימים שמונה אחר שבעים ש"מ דלוי כותב הכל וכן פי' הרמב"ם. ובחבורו פ"ד כתב סותר עד שבעים. ואולי שכן גירסתו במסנה. אבל רש"י מפרש כגירסת הספר שכתב סותר את הכל ומתחיל להשלים מצוות מרובה. וה"מ במצוות מרובה. וה"מ במצוות מועטת אינו כותב כלל כדעת לעיל מניח את שלו ומונה את של בן ואח"כ משלים את שלו. ואינו סותר. וטעמא מאי כדאמרינן שאין תגלחת צינתיים וכדאמר מצוות אריבא הוא. ע"כ:

חזרה וילדה. תוס': מניח את שלו ומונה את של בן ואח"כ משלים וכו' ואח"כ יגלה על שתיים ומציא ב' קרבנות אחד לו למצוות בן וא' למצוות עלמו אבל לא יגלה אחר שהשלים מצוותו ויכל לגלה בהשלמת מצוותו ואין גידול שער פחות מל' יום ונזיר דלוי נדר מצוות מרובה שהיה נשאר חומר מצוות דבנו ל' יום דלוי היה יכול לגלה למצוות בן להשלים מצוותו ולשוב ולגלה מ"מ במתני' דמיורי בסתם מצוות דלוי ל' יום הלכך אם יגלה למצוות בן לא יוכל לקיים מצוות גילוח למצוות דנפשיה לך לא יגלה עד שישלים שתי המצוות ויציא שתי קרבנות. תוס'. וכן דעת רש"י כמ"ס במסכת דלקמן. אבל להרמב"ם בחבורו פ"ד גרסה דלוי בן מצוות מרובה למצוות מועטת כלום ואחר השלמת בן מגלה וחוזר לשלו וריך שמונה שלשים חפילו אם אין לו עליו שלשים לפי שאין בין הגלחת לתגלחת פחות מל'. ונראה דלדבריו מהני דלקמן פירושא דמהני דהכה היא וכאלו הוא מנה כולד הריני וכו' ואין להכריע מה דעת הר"ב אם הוא כותב כמו הרמב"ם או כרש"י ותוס': י לאחר שבעים יום סותר. ולא גרסינן סותר שבעים כ"כ התוספות וכן הוא לדעת הר"ב שמפרש שמפסיד כל רוחן הימים שמונה אחר שבעים ש"מ דלוי כותב הכל וכן פי' הרמב"ם. ובחבורו פ"ד כתב סותר עד שבעים. ואולי שכן גירסתו במסנה. אבל רש"י מפרש כגירסת הספר שכתב סותר את הכל ומתחיל להשלים מצוות מרובה. וה"מ במצוות מרובה. וה"מ במצוות מועטת אינו כותב כלל כדעת לעיל מניח את שלו ומונה את של בן ואח"כ משלים את שלו. ואינו סותר. וטעמא מאי כדאמרינן שאין תגלחת צינתיים וכדאמר מצוות אריבא הוא. ע"כ:

תוספות רעק"א
[אות מן] במשנה חזרה וילדה כ' תוס' מהוהין אחר. לא הגבתי דמה בעו בזה והא מה דביבטינן לן בסוגין אמר הריני נזיר כשיהיה לי בן והפילה וכו' ופי' בתוס' דהוי תוכחה גדולה מרהאי בר קיימא גם זה ב"ק היינו בחזרה וילדה בו בינם שאילו למטר וליומא אחרא בודאי ליבא תוכח' דלמא הך דלפטר הוא יום של כילוי דהרינן והנולד הינו חסר יום אחד מזה. וכ"כ בשיטה מקובצת וא"כ אם מוקמת מתני' דהורה וילדה מהרי"ק אחר שמיא הוא אחר ומן הרבה ובבב"ג דהלכות לא היה בינם א' אף שאינו הרי"ק ליבא תוכחה דאירך ג"כ ב"ק. וצ"ע. ובבב"א אינו מכין דברי תוספת הנ"ל דהא י"ל דמיורי אף מאותו הרי"ק וחזרה

יבין תפארת ישראל יבין

לפסיקא, והתכוון לוודאי בן קיימא: ל' ס"ל ספק מצוות להמירא ולה"ק חסור לעשות כן למדור לכתחילה מוכתב טוב שלא תדור [ועי' מש"כ בס"ד לקמן פ"ס ס' כ"ע]: לא) בכל גוונא, ועוד מצוות אחרת אקבל כשיהיה וכו': לב) ומגלה ומציא קרבן: לג) ר"ל ומצוות אחרת אקבל בכל גוונא: לד) קודם שהשלים ל' ימי מצוות ל'ה) מקבל מצוות בן תחלה: לו) ואחר השלמת ב' המצוות יגלה ויציא קרבנות לזה ולזה. דבסוף מצוות בן א"ל ביגלה, מודכבר ענה תחילה איזה ימים, ואין ישלים הסתא בשאר הימים מצוות שלו, הרי אין גידול שער פחות מל' יום. מיהו צדיק מצוות של מצוות מרובה, וכשאר עוד אחר מצוות בן ל"י, מותר לגלה בסוף מצוות בן [כ"כ רש"י ותוס'] . ולרמב"ם בין כך וכך מגלה לסוף

מצוות בן, וחוזר ומונה ל' למצוותו, מדאין גלח פחות מל' [ואילי"ק בגלגל לרמב"ם שער קאמר דמניח את שלו לענין תגלחת, להשמיטין דמגלה בסוף מצוות בן. אלא לרש"י ותוס', למא קאמר מתניתין מניח שלו, מה י"מ אם ימנע לשלו או לבנו, עפי הו"ל לא יגלה לסוף ל'. ג"ל דניח שטעמא אחר יום ל' מהתחלת מצוות שלו, דלוי אם ימנע שמונה אחר לידתו שיטו למצוות שלו, הוה ליה טעמא אחר מלאת ואינו סותר מצוות שלו, ואינו ימים למצוות שלו, ודעת הרמב"ם דמותר לכל המצוות שלו: [אות ור' ח"פ ד"ה מנחה]: ואם נמא בתוך של בן סותר גם מה שכבר מנה את שלו. וכן דבר נסתלק למצוות נזירות בן. ולדעת הרמב"ם אינו סותר ל' יום מה שמונה שנים, וסותר הכל [ועי' רמב"ם פ"ד דמצוות ה"ג]: לו) דמניח שלו ומונה מצוות בן ומגלה וחוזר ומשלים ל' למצוות שלו: לח) לרמב"ם [ותו'] הגורסא הנכונה, עד שבעים: למ) להכי אף שכבר מנה יותר מעט, לריך למנות ל' למצוותו, אחר השלמת מצוות בן:

וילדה בו ביום והא דלר"ש צריך לחזור ולהתנות היינו אף לפי העד הנקטי' זה לחובתה דג'ו' ב"ק מ"ב לא הוי תוכחה וביורה נזיר דהרי אינו לוקח על ניה ועבורה כמ"ס תוס' מדלא נקט האיביעא (לר"ש) ולמלקות (ולע"ד בל"ה יש ראיה מרמב"ם איביעא בקרבן וכו') דוקא הא גם לר"ש מיבעי' אם צריך לחזור ולהתנות אע"כ בין כך ובין כך צריך להתנות דליבא תוכחה נטורה). וא"כ שפיר מצי מיורי מתני' בהרי"ק א' וכו' ביום. ועיין, ובסוגין ק' לי דאמאי נקט האיביעא לענין קרבן ולציונו ולעבורה וכו' הא לר"ש האיביעא אמר הוי תוכחה גדולה נוהג מצוות כשכיל הנפל ואי דבל"ה צריך לנהוג מכה הלידה השנייה הא נ"מ באם הלידה שני' היא בת הנפל וכו' וצ"ע. (אפשר לומר שזה משמש מתני' דאינו נוהג מצוות לר"י אפי' כו' רבן האיביעא אינו אלא על קדושת הקרבן): ל"א) אות ור' ח"פ דמנחה ומנחה את של בנו. ואם נמא בתוך של בן סותר גם מה שכבר מנה את שלו. וכן דבר נסתלק למצוות נזירות בן. ולדעת הרמב"ם אינו סותר ל' יום מה שמונה שנים, וסותר הכל [ועי' רמב"ם פ"ד דמצוות ה"ג]: לו) דמניח שלו ומונה מצוות בן ומגלה וחוזר ומשלים ל' למצוות שלו: לח) לרמב"ם [ותו'] הגורסא הנכונה, עד שבעים: למ) להכי אף שכבר מנה יותר מעט, לריך למנות ל' למצוותו, אחר השלמת מצוות בן:

וילדה בו ביום והא דלר"ש צריך לחזור ולהתנות היינו אף לפי העד הנקטי' זה לחובתה דג'ו' ב"ק מ"ב לא הוי תוכחה וביורה נזיר דהרי אינו לוקח על ניה ועבורה כמ"ס תוס' מדלא נקט האיביעא (לר"ש) ולמלקות (ולע"ד בל"ה יש ראיה מרמב"ם איביעא בקרבן וכו') דוקא הא גם לר"ש מיבעי' אם צריך לחזור ולהתנות אע"כ בין כך ובין כך צריך להתנות דליבא תוכחה נטורה). וא"כ שפיר מצי מיורי מתני' בהרי"ק א' וכו' ביום. ועיין, ובסוגין ק' לי דאמאי נקט האיביעא לענין קרבן ולציונו ולעבורה וכו' הא לר"ש האיביעא אמר הוי תוכחה גדולה נוהג מצוות כשכיל הנפל ואי דבל"ה צריך לנהוג מכה הלידה השנייה הא נ"מ באם הלידה שני' היא בת הנפל וכו' וצ"ע. (אפשר לומר שזה משמש מתני' דאינו נוהג מצוות לר"י אפי' כו' רבן האיביעא אינו אלא על קדושת הקרבן): ל"א) אות ור' ח"פ דמנחה ומנחה את של בנו. ואם נמא בתוך של בן סותר גם מה שכבר מנה את שלו. וכן דבר נסתלק למצוות נזירות בן. ולדעת הרמב"ם אינו סותר ל' יום מה שמונה שנים, וסותר הכל [ועי' רמב"ם פ"ד דמצוות ה"ג]: לו) דמניח שלו ומונה מצוות בן ומגלה וחוזר ומשלים ל' למצוות שלו: לח) לרמב"ם [ותו'] הגורסא הנכונה, עד שבעים: למ) להכי אף שכבר מנה יותר מעט, לריך למנות ל' למצוותו, אחר השלמת מצוות בן:

בית [נשים ח"ב]

בין ואם נהנה אינו חייב להביא קרבן מעילה האמור בכל מי שנהנה מן הקדש: ה' נזרק עליה אחד מן הדמים אינו יכול להפיר. ולאחר שזרק הדם. היא יכולה לשתות יין ולשתות למתים. ואין כאן יותר נזר של עטוי נפש: רבי עקיבא אומר אפילו נשתה עליה אחת מכל הבחמות אינו יכול להפיר. משום הפסד קדשים: הגלחת שומאה יפר. שזריכים לחזור ולמנוח נזירות סהרה ויכול לומר אי אפשר באשה מנוולת כלומר מפונה ומנועה משתיית יין: אף בתגלחת הטהרה יפר. כדי שלא תטעך להטעול בגלוח דגלוח באשה טוול הוא ותנא קמא סבר אין הגלוח טוול שהרי יכולה לשתות פאה נכריה. ואין הלכה לא כרבי עקיבא ולא כרבי: ה' האיש מדיר את בנו בנזיר. כשהוא קטן עד שיביא ב' שערות אחר שהיה בן י"ג שנה ויום אחד וכל דין נזירות עליו ואביו מביא קרבנותיו ואם נטמא מביא קרבן שומאה והרי מדירו שזומר לו תהא נזיר או הרי בני פלוני נזיר והוא שלא ימחה לו הבן ולא הקרובים ודבר זה הלכה מפי הקבלה: כיצד גלה או שגלחוהו קרובים. כיצד ישנה האב בקרבנות זמן שגלה הבן ולא קבל הנזירות או שגלחוהו קרובים. או מיחה או שמיחהו קרובים דבטל הנזירות. ודוקא כשמיחה הוא. או מיחה הקרובים מיד. אבל אם התחיל לנהוג נזירות. או שקבל עליו הנזירות. או לא מצי לממחי לא הוא ולא קרובים: ה' האיש מגלה על נזירות אביו ואין האשה מגלחת על נזירות אביה. ואפילו היא בת יורשת ודבר זה

אחד ואינו מעונין להפיר: ה' נזרק עליה אחד מן הדמים. אינו יכול להפיר. רבי עקיבא אומר. אפילו נשתה עליה אחת מכל הבחמות. אינו יכול להפיר. במה דברים אמורים. בתגלחת הטהרה. אבל בתגלחת השומאה. יפיר. שהוא יכול לומר אי אפשר באשה מנוולת. ר' אומר אף בתגלחת הטהרה יפיר. שהוא יכול לומר אי אפשר באשה מגלחתה: ה' האיש מדיר את בנו בנזיר. כיצד. גלה. או שגלחוהו קרוביו. מיחה. או שמיחהו קרוביו. היתה לו בהמה מופרשת. החטאת תמות. ועולה תקרב עולה. והשלמים יקרב שלמים. ונאכלין ליום אחד. ואינו מעונין להפיר. הרי לו מעות סתומים. יפלו לנדרה. מעות מפורשין. דמי חטאת ילכו לים המלח. לא נהנין. ולא מועלין. דמי עולה יביאו עולה. ומועלין בהן. דמי שלמים יביאו שלמים. ונאכלין ליום אחד. ואינו מעונין להם: ה' האיש מגלה על נזירות אביו. ואין האשה מגלחת על נזירות אביה. כיצד מי שהיה אביו נזיר. והפריש מעות סתומים. על נזירתו. ומת. ואמר. הריני נזיר על מנת שאגלה על מעות אבא. זה הלכה מפי הקבלה: לה אי אפשר [בעטוי] גדול ע"כ: אי אפשר באשה מגלחת. כהן הר"ב והנא קמא סבר אין הגלוח טוול שהרי יכולה להפיר. [שאינה מנועה ומגלחת] לא ימחה ליה. גמרא: עיין בפירושו ספ"ג דטוטה

טעמא דיפלו לנדרה. אלא משום דדמי מעורבים בו שמינה דבשלמים אין מועלין [ומיהו אש"ג דפסוק דמחני דבמעילה הכי משמע ליתא למסקנא אלא דיפלו לנדרה הלכה היא כנזיר כמ"ש שם בס"ד]: ה' נזרק עליה אחד מן הדמים. עיין במ"ט פ"ו ומ"ש שם בס"ד: אינו יכול להפיר. כהן הר"ב ולאחר שזרק בו היא יכולה לשתות יין ולהטמא למתים ליטמא דמחני' ה' פרק ו' [סוף] דנקט. אבל דהוי דבמעטה מלטמא למתים אין כאן עטוי נפש: רבי עקיבא אומר וכו' אין יכול להפיר. פ"ו הר"ב משום הפסד קדשים. ומסיק בגמרא כשנשתה החטאת שאם יפר לה נמלאת בהמה זו תנא לבית השרפה שהיא חיה לריבה לחטאת. וגם לא יכול לזרוק דמה לשם שלמים דחטאת שלא לשמה פסולה: אבל בתגלחת הטומאה יפר. אש"ג שזרקו הקרבנות של חטאת הטומאה. רמב"ם בס"ד מה"כ: אי אפשר באשה מנוולת. פ"ו הר"ב מעונה ומנועה משתיית יין ומנינו טוול עם שם העטוי בכוף פ"ט דנדרים שהעניות מנוולתן. והקשו החוס' דלמה לא הוה ליטמא דעטוי ולכך לומר דקאי ארבי עקיבא דקאמר [שאפילו] ששחטוהו אחת מן הבחמות אינו יכול להפיר מפני שאפשר לנא להפסד קדשים אש"ג דאסורה ביין עד [שזרק הדם] ויש כאן עטוי נפש פורתא [כשצביל ההוא פורתא אינו יכול להפיר] כשצביל הפסד קדשים אבל בתגלחת דטומאה דאיכא עטוי נפש גדול שסותרת ובעיה לממחי נזירות אחרת [מודה] שיכול לומר. לה אי אפשר [בעטוי] גדול ע"כ: אי אפשר באשה מגלחת. כהן הר"ב והנא קמא סבר אין הגלוח טוול שהרי יכולה להפיר. גמרא: עיין בפירושו ספ"ג דטוטה

ה' נזרק עליה אחד מן הדמים. עיין במ"ט פ"ו ומ"ש שם בס"ד: אינו יכול להפיר. כהן הר"ב ולאחר שזרק בו היא יכולה לשתות יין ולהטמא למתים ליטמא דמחני' ה' פרק ו' [סוף] דנקט. אבל דהוי דבמעטה מלטמא למתים אין כאן עטוי נפש: רבי עקיבא אומר וכו' אין יכול להפיר. פ"ו הר"ב משום הפסד קדשים. ומסיק בגמרא כשנשתה החטאת שאם יפר לה נמלאת בהמה זו תנא לבית השרפה שהיא חיה לריבה לחטאת. וגם לא יכול לזרוק דמה לשם שלמים דחטאת שלא לשמה פסולה: אבל בתגלחת הטומאה יפר. אש"ג שזרקו הקרבנות של חטאת הטומאה. רמב"ם בס"ד מה"כ: אי אפשר באשה מנוולת. פ"ו הר"ב מעונה ומנועה משתיית יין ומנינו טוול עם שם העטוי בכוף פ"ט דנדרים שהעניות מנוולתן. והקשו החוס' דלמה לא הוה ליטמא דעטוי ולכך לומר דקאי ארבי עקיבא דקאמר [שאפילו] ששחטוהו אחת מן הבחמות אינו יכול להפיר מפני שאפשר לנא להפסד קדשים אש"ג דאסורה ביין עד [שזרק הדם] ויש כאן עטוי נפש פורתא [כשצביל ההוא פורתא אינו יכול להפיר] כשצביל הפסד קדשים אבל בתגלחת דטומאה דאיכא עטוי נפש גדול שסותרת ובעיה לממחי נזירות אחרת [מודה] שיכול לומר. לה אי אפשר [בעטוי] גדול ע"כ: אי אפשר באשה מגלחת. כהן הר"ב והנא קמא סבר אין הגלוח טוול שהרי יכולה להפיר. גמרא: עיין בפירושו ספ"ג דטוטה

ה' נזרק עליה אחד מן הדמים. עיין במ"ט פ"ו ומ"ש שם בס"ד: אינו יכול להפיר. כהן הר"ב ולאחר שזרק בו היא יכולה לשתות יין ולהטמא למתים ליטמא דמחני' ה' פרק ו' [סוף] דנקט. אבל דהוי דבמעטה מלטמא למתים אין כאן עטוי נפש: רבי עקיבא אומר וכו' אין יכול להפיר. פ"ו הר"ב משום הפסד קדשים. ומסיק בגמרא כשנשתה החטאת שאם יפר לה נמלאת בהמה זו תנא לבית השרפה שהיא חיה לריבה לחטאת. וגם לא יכול לזרוק דמה לשם שלמים דחטאת שלא לשמה פסולה: אבל בתגלחת הטומאה יפר. אש"ג שזרקו הקרבנות של חטאת הטומאה. רמב"ם בס"ד מה"כ: אי אפשר באשה מנוולת. פ"ו הר"ב מעונה ומנועה משתיית יין ומנינו טוול עם שם העטוי בכוף פ"ט דנדרים שהעניות מנוולתן. והקשו החוס' דלמה לא הוה ליטמא דעטוי ולכך לומר דקאי ארבי עקיבא דקאמר [שאפילו] ששחטוהו אחת מן הבחמות אינו יכול להפיר מפני שאפשר לנא להפסד קדשים אש"ג דאסורה ביין עד [שזרק הדם] ויש כאן עטוי נפש פורתא [כשצביל ההוא פורתא אינו יכול להפיר] כשצביל הפסד קדשים אבל בתגלחת דטומאה דאיכא עטוי נפש גדול שסותרת ובעיה לממחי נזירות אחרת [מודה] שיכול לומר. לה אי אפשר [בעטוי] גדול ע"כ: אי אפשר באשה מגלחת. כהן הר"ב והנא קמא סבר אין הגלוח טוול שהרי יכולה להפיר. גמרא: עיין בפירושו ספ"ג דטוטה

ה' נזרק עליה אחד מן הדמים. עיין במ"ט פ"ו ומ"ש שם בס"ד: אינו יכול להפיר. כהן הר"ב ולאחר שזרק בו היא יכולה לשתות יין ולהטמא למתים ליטמא דמחני' ה' פרק ו' [סוף] דנקט. אבל דהוי דבמעטה מלטמא למתים אין כאן עטוי נפש: רבי עקיבא אומר וכו' אין יכול להפיר. פ"ו הר"ב משום הפסד קדשים. ומסיק בגמרא כשנשתה החטאת שאם יפר לה נמלאת בהמה זו תנא לבית השרפה שהיא חיה לריבה לחטאת. וגם לא יכול לזרוק דמה לשם שלמים דחטאת שלא לשמה פסולה: אבל בתגלחת הטומאה יפר. אש"ג שזרקו הקרבנות של חטאת הטומאה. רמב"ם בס"ד מה"כ: אי אפשר באשה מנוולת. פ"ו הר"ב מעונה ומנועה משתיית יין ומנינו טוול עם שם העטוי בכוף פ"ט דנדרים שהעניות מנוולתן. והקשו החוס' דלמה לא הוה ליטמא דעטוי ולכך לומר דקאי ארבי עקיבא דקאמר [שאפילו] ששחטוהו אחת מן הבחמות אינו יכול להפיר מפני שאפשר לנא להפסד קדשים אש"ג דאסורה ביין עד [שזרק הדם] ויש כאן עטוי נפש פורתא [כשצביל ההוא פורתא אינו יכול להפיר] כשצביל הפסד קדשים אבל בתגלחת דטומאה דאיכא עטוי נפש גדול שסותרת ובעיה לממחי נזירות אחרת [מודה] שיכול לומר. לה אי אפשר [בעטוי] גדול ע"כ: אי אפשר באשה מגלחת. כהן הר"ב והנא קמא סבר אין הגלוח טוול שהרי יכולה להפיר. גמרא: עיין בפירושו ספ"ג דטוטה

ה' נזרק עליה אחד מן הדמים. עיין במ"ט פ"ו ומ"ש שם בס"ד: אינו יכול להפיר. כהן הר"ב ולאחר שזרק בו היא יכולה לשתות יין ולהטמא למתים ליטמא דמחני' ה' פרק ו' [סוף] דנקט. אבל דהוי דבמעטה מלטמא למתים אין כאן עטוי נפש: רבי עקיבא אומר וכו' אין יכול להפיר. פ"ו הר"ב משום הפסד קדשים. ומסיק בגמרא כשנשתה החטאת שאם יפר לה נמלאת בהמה זו תנא לבית השרפה שהיא חיה לריבה לחטאת. וגם לא יכול לזרוק דמה לשם שלמים דחטאת שלא לשמה פסולה: אבל בתגלחת הטומאה יפר. אש"ג שזרקו הקרבנות של חטאת הטומאה. רמב"ם בס"ד מה"כ: אי אפשר באשה מנוולת. פ"ו הר"ב מעונה ומנועה משתיית יין ומנינו טוול עם שם העטוי בכוף פ"ט דנדרים שהעניות מנוולתן. והקשו החוס' דלמה לא הוה ליטמא דעטוי ולכך לומר דקאי ארבי עקיבא דקאמר [שאפילו] ששחטוהו אחת מן הבחמות אינו יכול להפיר מפני שאפשר לנא להפסד קדשים אש"ג דאסורה ביין עד [שזרק הדם] ויש כאן עטוי נפש פורתא [כשצביל ההוא פורתא אינו יכול להפיר] כשצביל הפסד קדשים אבל בתגלחת דטומאה דאיכא עטוי נפש גדול שסותרת ובעיה לממחי נזירות אחרת [מודה] שיכול לומר. לה אי אפשר [בעטוי] גדול ע"כ: אי אפשר באשה מגלחת. כהן הר"ב והנא קמא סבר אין הגלוח טוול שהרי יכולה להפיר. גמרא: עיין בפירושו ספ"ג דטוטה

ה' נזרק עליה אחד מן הדמים. עיין במ"ט פ"ו ומ"ש שם בס"ד: אינו יכול להפיר. כהן הר"ב ולאחר שזרק בו היא יכולה לשתות יין ולהטמא למתים ליטמא דמחני' ה' פרק ו' [סוף] דנקט. אבל דהוי דבמעטה מלטמא למתים אין כאן עטוי נפש: רבי עקיבא אומר וכו' אין יכול להפיר. פ"ו הר"ב משום הפסד קדשים. ומסיק בגמרא כשנשתה החטאת שאם יפר לה נמלאת בהמה זו תנא לבית השרפה שהיא חיה לריבה לחטאת. וגם לא יכול לזרוק דמה לשם שלמים דחטאת שלא לשמה פסולה: אבל בתגלחת הטומאה יפר. אש"ג שזרקו הקרבנות של חטאת הטומאה. רמב"ם בס"ד מה"כ: אי אפשר באשה מנוולת. פ"ו הר"ב מעונה ומנועה משתיית יין ומנינו טוול עם שם העטוי בכוף פ"ט דנדרים שהעניות מנוולתן. והקשו החוס' דלמה לא הוה ליטמא דעטוי ולכך לומר דקאי ארבי עקיבא דקאמר [שאפילו] ששחטוהו אחת מן הבחמות אינו יכול להפיר מפני שאפשר לנא להפסד קדשים אש"ג דאסורה ביין עד [שזרק הדם] ויש כאן עטוי נפש פורתא [כשצביל ההוא פורתא אינו יכול להפיר] כשצביל הפסד קדשים אבל בתגלחת דטומאה דאיכא עטוי נפש גדול שסותרת ובעיה לממחי נזירות אחרת [מודה] שיכול לומר. לה אי אפשר [בעטוי] גדול ע"כ: אי אפשר באשה מגלחת. כהן הר"ב והנא קמא סבר אין הגלוח טוול שהרי יכולה להפיר. גמרא: עיין בפירושו ספ"ג דטוטה

ה' נזרק עליה אחד מן הדמים. עיין במ"ט פ"ו ומ"ש שם בס"ד: אינו יכול להפיר. כהן הר"ב ולאחר שזרק בו היא יכולה לשתות יין ולהטמא למתים ליטמא דמחני' ה' פרק ו' [סוף] דנקט. אבל דהוי דבמעטה מלטמא למתים אין כאן עטוי נפש: רבי עקיבא אומר וכו' אין יכול להפיר. פ"ו הר"ב משום הפסד קדשים. ומסיק בגמרא כשנשתה החטאת שאם יפר לה נמלאת בהמה זו תנא לבית השרפה שהיא חיה לריבה לחטאת. וגם לא יכול לזרוק דמה לשם שלמים דחטאת שלא לשמה פסולה: אבל בתגלחת הטומאה יפר. אש"ג שזרקו הקרבנות של חטאת הטומאה. רמב"ם בס"ד מה"כ: אי אפשר באשה מנוולת. פ"ו הר"ב מעונה ומנועה משתיית יין ומנינו טוול עם שם העטוי בכוף פ"ט דנדרים שהעניות מנוולתן. והקשו החוס' דלמה לא הוה ליטמא דעטוי ולכך לומר דקאי ארבי עקיבא דקאמר [שאפילו] ששחטוהו אחת מן הבחמות אינו יכול להפיר מפני שאפשר לנא להפסד קדשים אש"ג דאסורה ביין עד [שזרק הדם] ויש כאן עטוי נפש פורתא [כשצביל ההוא פורתא אינו יכול להפיר] כשצביל הפסד קדשים אבל בתגלחת דטומאה דאיכא עטוי נפש גדול שסותרת ובעיה לממחי נזירות אחרת [מודה] שיכול לומר. לה אי אפשר [בעטוי] גדול ע"כ: אי אפשר באשה מגלחת. כהן הר"ב והנא קמא סבר אין הגלוח טוול שהרי יכולה להפיר. גמרא: עיין בפירושו ספ"ג דטוטה

יבין תפארת ישראל יבין

בהן ככל שלמים שאין מועין בהן רק באומרוין אחר זריקת דמן כספ"א דמעילה: (א) מיהו בזהו המעות של בעל כולן יולאין לחולין: (ב) דכבר מותרת ביין, ואין כאן עטוי נפש סיפר [אבל משום שומאה כ"ז אינו מפר. ולא דמי לנדרה שלא תהן לבית האבל דמפר [כנדרים דפיג' ב']. דילי דהתם עכ"פ א"ל להטמא: (ג) משום הפסד קדשים: (ד) אף שקרבן הקרבנות והגלחת שומאה: (ה) כלומר מעונה מיון: (ו) אף לאחר זריקת דמים, וקודם גלוח, אף שכבר עבר ענויים מיון: (ז) דאף דאסורה ליתן פרועה ראש [כא"ש קמ"ו], ואפילו [בפאלטע טור] אסור משום מרחית עין, דאסור אפילו באיסור דרבנן [לא"ש רוחו רק למאי דס"ל רבעל ספק עקר צריכי' לה"ש ביין דצריכיה בפרה הו"ל כהפאת שמתו בעליה אבל למאי דקילי בעל סיגו גיין בלא"ה ינחא דשם עיי"ש: ו

אמר רבי יוסי הרי אלו יפלו לנדבה וכו'. ואין הלכה כרבי יוסי אלא בין שמת חזיו ואמר הריני נזיר על מנת שאלגל על מעות אלא בין שהיו הוא וחזיו נזירים ומה חזיו מגלח על נזירות חזיו ואם היו צנים רבים. תוספת יום טוב

כ' וכלומר או שהיה וכו'. ושני ספ"ג דסוטה [וא"ל יש לגרום בדברי הר"ב אלא * בין שמת]:

אמר רבי יוסי הרי אלו יפלו לנדבה. אין זה מגלח על נזירות אביו. איזה שמגלח על נזירות אביו. מי שהיה הוא ואביו נזירים. והפריש אביו מעות סתומים לנזירתו. ומת. זה הוא שמגלח על נזירות אביולה:

אין זה. נמשכ"ר אין הוא. ככ"ר ליתא (אי זה מגלח על נזירות אביו): ככ"ק אלא שאין זה (ז). ועין עוד ככ"ר ונחסי' מה שנוגע לנוסחה משנתנו. שמוגלח פ"ג אביו. ככ"ק שהוא מגלח. וכן נכספ"ר

(* וכן הוא בין ככ"ר ד"ל. אך נמשכות שלמי ההו"ע (יוונה דקיינע) היה כתוב, בן שמת. ולכן נדחק לפרש, בין שהיו' כלומר או כו' ולא"כ בהנ"ל ניה ד"ק) עמד על האמת.

תוספת רעק"א [אות ר"א] הרע"ב ד"ה אר"י. וקדם א' מהו כו' וכו'. בסוג' איבעי' דלא אישימא אם הלכתא נסריי לה כל דקדים גלה גלה א"ד ירושה נסריין לה ופלגא ה"י. והרמב"ם (לפי דרכו) דאח"ל הו"י פשוט' כ' דירושה הוא ויש לבל א' מהן לגלח על חלקו והבכור נוטל בהן

י בין תפארת ישראל י בין

(לה) אף דמסתבר דזה מגרע גרע מאילו אמר ע"מ שאלגל על מעוה אלא, דהרי הכא נזיר על מעות עלמו, וקיימא לן דאפילו לה היה נזיר כשמת אפ"ה מגלח על נזירות חזיו:

פי שנים. והרע"ב שכ' דאי קדם ונלה לא ירשתי טעמא דנקט כך בפשיטות והא הוא איבעיא דלא איפשימא או דאפשימא אירך צד דירושה הוא ופלגי לה (והרמב"ם בפ"ה המענה ב' כמו הרע"ב. ואולי האיבעיא כששני הבנים נזירים):

ציונים תוספת יום טוב בית שמאי פרק ה נזיר ר"ע מברטנורה

פרק ה א בית שמאי אומרים הקדש טעות וכו' משום דבשר הכי איירי בזירות בטעות נקט הכי פלוגתא במכילתין. וכן משום פלוגתא דב"ס וב"ה דכסומך. גבי מי שגדר ונשאל לחכמים כו' אל"ל ב"ה לכו"ס ח"י חכ"ס מודים בזה שהוא הקדש טעות וכו'. הוס':

פרק ה א בית שמאי אומרים. הקדש טעות הקדש. וביית הלל אומרים אינו הקדש. כיצד אמר שור שהור שיצא מבית ראשון. הרי הוא הקדש ויצא לבן. בית שמאי אומרים הקדש. ובית הלל אומרים אינו הקדש: ב דינר זהב שיעלה בידי ראשון הרי הוא הקדש. ועלה של כסף. בית שמאי אומרים הקדש. ובית הלל שתעלה בידי ראשונה. הרי היא הקדש. ועלתה של שמן. בית שמאי אומרים הקדש. ובית הלל אומרים אינו הקדש. חבית של יין שתעלה בידי ראשונה. הרי היא הקדש. ועלתה של שמן. בית שמאי אומרים הקדש. ובית הלל אומרים אינו הקדש. ונשאל לחכם דקאמר שחור לפי שטעה והיה שחור שהשחור ילא ראשון הלכך טעותו לא ימנע את ההקדש מלחול על השור שילא מזבחו ראשון אפילו על הלכך חל ההקדש ע"כ. ועיין לעיל רפ"ב: ב חבית של יין שתעלה כו'. מסיק בגמרא במקום שהיון סס בזקק מן השמן ואפ"ה קאמרי ב"ה דאינו קדוש אע"פ שמה שתעלה בידו הוא פחות מדמיו מדמי מה שגדר והוי דומיא דדינר זהב וכו'. וא"ה למאי אינטריך למתני חבית כו' וכו' דהואיל ושמעינן קדוש קדושת הגוף וכן קדוש קדושת דמים. אשמועינן נמי. דלדבר הקדוש קדושת דמים ונפרה דהכי הוה דינא דמקדש יין או שמן סתם לאע"ג דרואי למזבח אפי' הכי סתם הקדש לבדק חבית וימכר לזריבין והדמים יפלו לבדק חבית. וכדאמרינן במשנה ח' פ"ד דשקלים. ואין לחלק דהתם דוקא משום דהקדש כל נכסיו. שהרי הרמב"ם כתב בהדיא בפ"ה מהלכות ערכין. המקדש את בהמתו סתם. או שהקדש נכסיו סתם רואין כל בהמה המימה וכו': ג מי שגדר בנזיר כו'. פירש הר"ב והוא לא נזיר מלשחוט יין והכי נקט הרמב"ם בפ"ה מהלכות נזירות

פ"ה א בשאי הקדש כו'. ה"י פ"ג כ"ב ק"ב פ"ג ככ"ק כ"ב פ"ג יבטמי תימות פ"ג ה"ד מ"ד פ"ג ה"ד. ובה"א כ"ר. מ"ד פ"ג מ"ג מ"ג ע"כ ה"י ופ"ג ס"ג טו"ט ה"י. ב דינר זהב ט"י ח"ה פ"ג. ג מי שגדר בנזיר כו'. י"א פ"ג כ"ב פ"ג ח"ה מיות ה"י.

שנויי נוסחאות פ"ה א ויצא לבן. ככ"ק יצא. ב (הרי הוא.) ד"ג ינח. ועלה. ככ"ק עלה. בודי ראשונה. ככ"ק לידה. ככ"ק ראשון. ועלתה. ככ"ק ובמס"פ ועת' ג שגדר. ככ"ק שגור; ככ"ק ד"פ וד"ק ח"ה ה"ה חזו"ט י"א שגור ולא מע מקומה (וככ"ק לא היה למי) וע"ה ר"ע. וע"ה שר להלן. דחכם. ד"ר וככ"ק ובמס"פ לחכמים וכן בספון.

תוספת הדישים פ"ה א חזו"ט ד"ה הקדש טעות כו' ה"ג לבי מגלח מילה. דינא שחור תחלה קדוש ולא התהה דנטיק לנן כבישא דהא לא איגילא מלחא שקאמר (כ"ה): ב שם ד"ה חבית כו' וא"ה למאי כו'. וי"ל דהא לאשמועינן כדמא לכ"ה דינמא יין

פרק ה א בית שמאי אומרים. הקדש טעות הקדש. וביית הלל אומרים אינו הקדש. כיצד אמר שור שהור שיצא מבית ראשון. הרי הוא הקדש ויצא לבן. בית שמאי אומרים הקדש. ובית הלל אומרים אינו הקדש: ב דינר זהב שיעלה בידי ראשון הרי הוא הקדש. ועלה של כסף. בית שמאי אומרים הקדש. ובית הלל שתעלה בידי ראשונה. הרי היא הקדש. ועלתה של שמן. בית שמאי אומרים הקדש. ובית הלל אומרים אינו הקדש. ונשאל לחכם דקאמר שחור לפי שטעה והיה שחור שהשחור ילא ראשון הלכך טעותו לא ימנע את ההקדש מלחול על השור שילא מזבחו ראשון אפילו על הלכך חל ההקדש ע"כ. ועיין לעיל רפ"ב: ב חבית של יין שתעלה כו'. מסיק בגמרא במקום שהיון סס בזקק מן השמן ואפ"ה קאמרי ב"ה דאינו קדוש אע"פ שמה שתעלה בידו הוא פחות מדמיו מדמי מה שגדר והוי דומיא דדינר זהב וכו'. וא"ה למאי אינטריך למתני חבית כו' וכו' דהואיל ושמעינן קדוש קדושת הגוף וכן קדוש קדושת דמים. אשמועינן נמי. דלדבר הקדוש קדושת דמים ונפרה דהכי הוה דינא דמקדש יין או שמן סתם לאע"ג דרואי למזבח אפי' הכי סתם הקדש לבדק חבית וימכר לזריבין והדמים יפלו לבדק חבית. וכדאמרינן במשנה ח' פ"ד דשקלים. ואין לחלק דהתם דוקא משום דהקדש כל נכסיו. שהרי הרמב"ם כתב בהדיא בפ"ה מהלכות ערכין. המקדש את בהמתו סתם. או שהקדש נכסיו סתם רואין כל בהמה המימה וכו': ג מי שגדר בנזיר כו'. פירש הר"ב והוא לא נזיר מלשחוט יין והכי נקט הרמב"ם בפ"ה מהלכות נזירות

י בין תפארת ישראל י בין

בבא דיין לרבנותא דתרווייהו, לכו"ס אף דטעות נמוך הוא דלמא דחזי יין לא חזי שמן, והו דמסתבר דרק לין נכתוב, דמלוא לפרוש ממנו [ככ"ב ד"ז ע"א ועיובין דס"ה א']. ולרבנותא דב"ה, מדקיי"ל דמקדש צעין יפה מקדש [כרמ"ם מערכין פ"ד ה"ו], ח"כ סד"א דוקא שור שחור דמעלי טפי מלבן [כס"ס הכא], וכ"כ דינר זהב עדיף מכסף משכ"כ שמן דעדיף מיין [כס"ס הכא] סד"א דמודס ב"ה דלשמן וודאי ג"כ נכתוב, קמ"ל: ה) וכבר שאין בלשון קבלתו לשון נזירות

פ"ה א) נקט לה הכא אידי סיפא דנזירות בטעות: ב) היינו ראשון לכל השורים שילאו מזבחו. הא אלו לא הוה אמר מלת ראשון וילא לנן, נס לכו"ס אינו קדוש דהרי רק שחור לכשילא הקדש. אבל מדקאמר מלת ראשון, חמריין דכתבו רק לשור שילא ראשון, ושחור דקאמר לאו דוקא דרק שחור היה שילא שחור ראשון: ג) דסבור שילא שחור: ד) (ל"ל דקמ"ל בבא דשור בקדוש קדושה הגוף, לרבנותא דב"ס. ובבא דדינר בקדושת דמים, לרבנותא דב"ס.)

תוספת רעק"א [אות ר"ב] בהרע"ב ד"ה דינר כו' רישא אשמועי' והו"כ ב' דצריכי. דינר של וזה אשפרין לאשמועינן דבעין רעה מקדש דדוקא חזי הוא רס"ל לבי'ש רהוי הקדש אבל